

การศึกษาความต้องการของผู้สูงอายุในการจัดกิจกรรมใน Aging Community Club

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการจัดการมหาบัณฑิต

วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2560

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

สารนิพนธ์

เรื่อง

การศึกษาความต้องการของผู้สูงอายุในการจัดกิจกรรมใน Aging Community Club

ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการจัดการมหาบัณฑิต

วันที่ 2 กันยายน พ.ศ.2560

นางสาวกชพรรณ แก้วภูมิแท้
ผู้วิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์พลิศา รุ่งเรือง,

Ph.D.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์พัลลภา ปิติสันต์,

Ph.D.

ประธานกรรมการสอบสารนิพนธ์

ดวงพร อาภาศิลป์,

Ph.D.

คณบดีวิทยาลัยการจัดการ

มหาวิทยาลัยมหิดล

พาสน์ ทิมทรัพย์,

Ph.D.

กรรมการสอบสารนิพนธ์

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยหัวข้อ “การศึกษาความต้องการของผู้สูงอายุในการจัดกิจกรรมใน Aging community club” ในครั้งนี้สามารถสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีในทุกขั้นตอนนั้น ผู้วิจัยขอใช้พื้นที่ กิตติกรรมประกาศนี้ในการกล่าวขอบคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกๆ ท่าน ด้วยความระลึกถึงพระคุณ และความเมตตา ขอขอบคุณคณาจารย์วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดลทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชา และองค์ความรู้ทั้งมวลที่เป็นประโยชน์ที่ผู้วิจัยได้นำมาใช้ประกอบการศึกษาวิจัยนี้จน ลุล่วงด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิไล รุ่งเรือง ซึ่งเป็นผู้สละเวลา และความรู้ เพื่อเป็น อาจารย์ที่ปรึกษา ให้คำแนะนำ ให้ความรู้ ตลอดจนช่วยตรวจทาน และแก้ไขให้การศึกษา วิจัยฉบับนี้จนเสร็จสมบูรณ์ รวมทั้งขอขอบคุณประธานกรรมการ และคณะกรรมการสอบทุกท่าน ซึ่งให้คำแนะนำ และแนวทางการแก้ไขการศึกษาวิจัยฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์และครบถ้วน อีกทั้ง ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ผู้ประสานงาน สาขาการจัดการ วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล และ กลุ่มตัวอย่างทุกท่านที่เสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อการสัมภาษณ์ และข้อมูลอันเป็นส่วนสำคัญที่สุดในการศึกษาวิจัยฉบับนี้ ทุกท่านที่เกี่ยวข้องและสุดท้ายขอขอบคุณครอบครัว แก้วภูมิแห่ ที่เป็นแรงผลักดัน และเป็นผู้สนับสนุน ตลอดระยะเวลาในการเรียนระดับปริญญาโท และขอขอบคุณเพื่อนๆ โดยเฉพาะ สมาชิก Strong Girl ที่คอยช่วยเหลือ และกำลังใจให้กันตลอดระยะเวลา รวมถึงเพื่อนๆ จากสาขาวิชา การจัดการ รุ่น MB18C วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดลทุกท่านที่ คอยช่วยเหลือ และเกื้อกูลกัน จนสามารถสำเร็จในการเรียนระดับปริญญาโทไปได้ด้วยดี

กชพรรณ แก้วภูมิแห่

การศึกษาความต้องการของผู้สูงอายุในการจัดกิจกรรมใน Aging Community Club
THE STUDY OF ELDERLY NEEDS ACTIVITIES IN AGING COMMUNITY CLUB

กชพรรณ แก้วภูมิแห่ 5850408

กจ.ม.

คณะกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์: ผู้ช่วยศาสตราจารย์พลิศารุ่งเรือง, Ph.D., ผู้ช่วยศาสตราจารย์
พัลลภา ปิติสันต์, Ph.D., พาสน์ ทิมทรัพย์, Ph.D.

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาความต้องการของผู้สูงอายุในการจัดกิจกรรมใน Aging community club” มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อ Aging Community club และเพื่อศึกษาความต้องการของผู้สูงอายุในการจัดกิจกรรมภายใน Aging Community club โดยศึกษาในกลุ่มผู้สูงอายุทั้งชาย และหญิงที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interviews) โดยใช้คำถามปลายเปิดกึ่งมีโครงสร้าง (semi-Structured Interview) เป็นเครื่องมือ

ผลการวิจัยพบว่า ผู้สูงอายุที่ให้ความสนใจ และต้องการ Aging community club ผู้สูงอายุมีความต้องการทางด้านจิตใจ คือ ผู้สูงอายุต้องการดูแลเอาใจใส่ การยอมรับนับถือ การเข้าใจ ความต้องการทางด้านสังคม กิจกรรมตามอัธยาศัย และนอกจากในส่วนทางด้านโปรแกรมการจัดกิจกรรมนั้น หนานนาการที่ผู้สูงอายุได้ให้ความสนใจแล้ว ผู้สูงอายุยังให้ความสำคัญถึงสภาพแวดล้อม สถานที่และบุคลากรที่ต้องเป็นผู้มีความเอาใจใส่ มีใจรักในการบริการ มีความรู้ได้รับการอบรมที่ดีในการดำเนินการจัดกิจกรรมนั้น หนานนาการผู้สูงอายุอีกด้วย

คำสำคัญ : ผู้สูงอายุ/ Aging community club

สารบัญ

		หน้า
	กิตติกรรมประกาศ	ข
	บทคัดย่อ	ค
	สารบัญตาราง	ฉ
	สารบัญภาพ	ช
บทที่ 1	บทนำ	1
	1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	1.2 คำถามงานวิจัย	4
	1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
	1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
	1.5 ขอบเขตการศึกษา	5
	1.5.1 ประเด็นที่ศึกษา	5
	1.5.2 ประชากรในการวิจัย	5
	1.5.3 พื้นที่	5
	1.5.4 ระยะเวลา	5
	1.6 คำจำกัดความที่ใช้ในงานวิจัย	5
บทที่ 2	แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
	2.1 ความหมายและคำสำคัญที่เกี่ยวข้อง	6
	2.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	9
	2.2.1 ทฤษฎีความต้องการ ทฤษฎีเกี่ยวกับการจูงใจ	9
	2.2.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ	11
	2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
บทที่ 3	ระเบียบวิธีการศึกษา	18
	3.1 รูปแบบการวิจัย	18
	3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา	18

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	19
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	20
บทที่ 4 ผลการวิจัย	21
4.1 ข้อมูลทั่วไป	21
4.2 รูปแบบการดำเนินชีวิต/ไลฟ์สไตล์ และกิจกรรมที่ทำในแต่ละวัน	25
4.3 ส่วนแสดงความคิดเห็น และความเข้าใจต่อ Aging Community club	26
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ	31
5.1 สรุปและอภิปรายผลการวิจัย	31
5.2 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย	33
5.3 ข้อจำกัดในการทำวิจัย และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	34
บรรณานุกรม	35
ภาคผนวก	37
ภาคผนวก ก: แบบสัมภาษณ์	38
ประวัติผู้วิจัย	43

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
2.1	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
4.1	ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์	21
4.2	แสดงกิจกรรมในชีวิตประจำวัน	25
4.3	แสดงการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการหรือไม่	26
4.4	แสดงกิจกรรมนันทนาการที่เข้าร่วม	26
4.5	แสดงความเข้าใจคำว่า Community club	26

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า	
1.1	ดัชนีการสูงวัยของประเทศในอาเซียน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และจีน พ.ศ. 2556	2
1.2	แนวโน้มประชากรเด็ก ผู้สูงอายุและดัชนีการสูงวัย ในช่วง พ.ศ. 2558 - 2573	2
2.1	แสดงลำดับชั้นความต้องการตามทฤษฎีมาสโลว์ (Maslow's hierarchy of human needs)	10

บทที่ 1

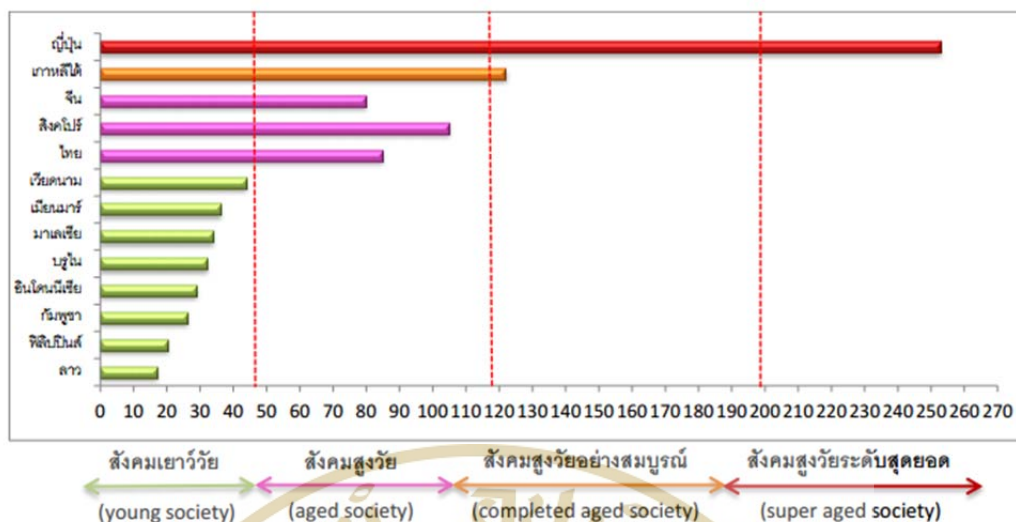
บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่าตั้งแต่ช่วง พ.ศ. 2550 ที่ผ่านมา ประเทศไทยมีสัดส่วนผู้สูงอายุต่อจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นสูงกว่าร้อยละ 10 (ผู้สูงอายุ หมายถึงประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป) ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ประเทศไทยได้เข้าสู่สังคมสูงวัยตามเกณฑ์ของสหประชาชาติไปแล้ว ในทศวรรษที่ผ่านมาจำนวนประชากรผู้สูงอายุยังเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตัวเลขสำรวจในปี พ.ศ. 2557 พบว่าผู้สูงอายุมีสัดส่วนถึงร้อยละ 14.9 ของประชากรทั้งประเทศ หรือคิดเป็นจำนวนผู้สูงอายุทั้งหมดประมาณ 10 ล้านคน แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรดังกล่าว ยังจะคงทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นในอนาคต การประมาณการ โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระบุว่า ในปี พ.ศ. 2583 ประเทศไทยจะมีผู้สูงอายุมากถึง 1 ใน 3 โดยสัดส่วนของประชากรเด็กจะเหลือเพียงร้อยละ 12.8 เท่านั้น นอกจากนี้ในอีก 12 ปีข้างหน้า จำนวนประชากรไทยจะเริ่มลดลง และในอีก 25 ปีข้างหน้า ประเทศไทยจะมีจำนวนประชากรลดลงกว่า 1 ล้านคนจากปัจจุบัน ในช่วง พ.ศ. 2515 – 2538 อัตราการเติบโตของประชากรลดลงอย่างมีนัยสำคัญ จากร้อยละ 3.3 มาเป็นร้อยละ 1.2 ส่งผลให้สัดส่วนบุตรต่อมารดาลดลงจาก 5.8 คน มาเป็น 2.2 คนในช่วงเวลาดังกล่าว นอกจากนี้ระบบประกันสุขภาพถ้วนหน้าที่เกิดขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 ก็มีผลสำคัญที่ทำให้อายุคาดเฉลี่ย (life expectancy) ของคนไทยเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

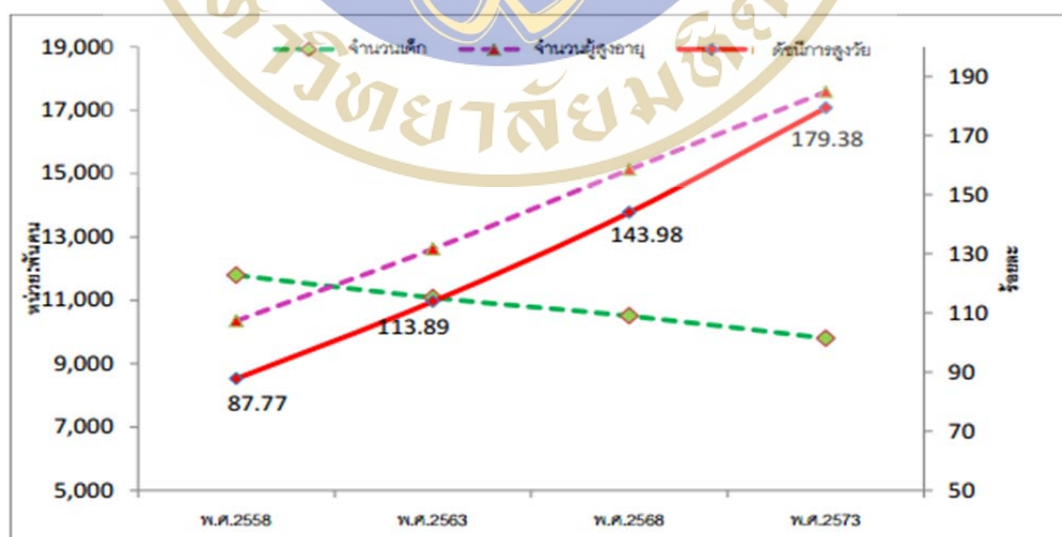
นอกจากสัดส่วนผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นแล้ว ยังมีอีกตัวบ่งชี้หนึ่ง que แสดงถึงการก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงวัยแล้ว นั่นคือ “ดัชนีการสูงวัย” (Aging index) ซึ่งแสดงถึงการเปรียบเทียบ โครงสร้างการทดแทนกันของประชากรกลุ่มผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปี ขึ้นไป) กับกลุ่มประชากรวัยเด็ก (อายุต่ำกว่า 15 ปี) โดยดัชนีการสูงวัยมีค่าต่ำกว่า 100 แสดงว่าจำนวนประชากรสูงอายุน้อยกว่าจำนวนเด็ก แต่ในทางตรงข้าม ถ้าดัชนีมีค่าเกินกว่า 100 แสดงว่าจำนวนประชากรสูงอายุนี้นอกกว่าจำนวนประชากรเด็ก

ประเทศไทยจัดอยู่ในกลุ่มสังคมสูงวัยของกลุ่ม ประเทศอาเซียนเป็นอันดับที่ 2 รองจากประเทศสิงคโปร์ (ภาพที่ 1.1)

ภาพที่ 1.1 ดัชนีการสูงวัยของประเทศในอาเซียน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และจีน พ.ศ. 2556
ที่มา: ปราโมทย์ ปราสาทกุล (2556)

การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลให้ประชากรวัยเด็กลดลงอย่างรวดเร็วจนนำมาสู่การเพิ่มขึ้นของสัดส่วน ประชากรสูงอายุซึ่งมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากข้อมูลการคาดประมาณประชากรของประเทศไทย ปี 2558 -2573 จะเห็นว่าภาพรวมประเทศไทยอยู่ในสถานการณ์ “สังคมสูงวัย” (aged society) และในอีก 10 ปี ข้างหน้า จะเริ่มเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ (completed aged society) (ภาพที่ 1.2)

ภาพที่ 1.2 แนวโน้มประชากรเด็ก ผู้สูงอายุและดัชนีการสูงวัย ในช่วง พ.ศ. 2558 - 2573
ที่มา: จากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2557)

ในประเทศที่พัฒนาแล้วการใช้จ่ายของผู้สูงอายุมีขนาดราว 15 % ของ GDP จำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในยุค babyboom ประกอบกับอัตราการเพิ่มของประชากรที่ลดลงเรื่อยๆ จนถึงปัจจุบัน ส่งผลให้ผู้สูงอายุกลายเป็นประชากรที่มีสัดส่วนสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2556 สัดส่วนของผู้สูงอายุต่อประชากรในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้วอยู่ที่ 23% หรือประมาณ 240 ล้านคน เพิ่มขึ้นจาก 17% ในปี 2533 นั้นหมายถึงกลุ่มผู้บริโภครายสูงอายุที่จะมีขนาดใหญ่ขึ้นเรื่อยๆ และมีอิทธิพลต่อการใช้จ่ายด้านอุปโภคบริโภคในอนาคต ทั้งนี้ ในปี 2556 ขนาดของเม็ดเงินใช้จ่ายของผู้สูงอายุในกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้วมีมูลค่าประมาณ 1.1 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือกว่า 15% ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของโลก และคาดว่าจะขยายตัวเป็น 1.7 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ภายในปี 2563 หรือเพิ่มขึ้นปีละ 6% ซึ่งตลาดที่ค่อนข้างใหญ่นี้สอดคล้องกับสัดส่วนประชากรผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนและจะส่งผลให้มีการเกิดของโมเดลธุรกิจใหม่ๆ ที่มุ่งหวังที่จะเข้ามาจับตลาดกลุ่มผู้บริโภครายสูงนี้มากขึ้น

ความต้องการที่แตกต่างของกลุ่มผู้บริโภครายสูงอายุประกอบกับการขยายตัวของเม็ดเงินใช้จ่ายส่งผลให้เกิดธุรกิจบริการใหม่ๆ ซึ่งเห็นได้ในต่างประเทศที่มุ่งเน้นการตอบโต้วิถีการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุหลังเกษียณ โดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนารวมถึงประเทศไทยที่กำลังทยอยเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ตามกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้วเช่นกัน ซึ่งแน่นอนว่าจะทำให้ขนาดตลาดธุรกิจผู้สูงอายุในประเทศกำลังพัฒนาขยายตัวเช่นกัน โดยประเทศไทยเป็นหนึ่งในประเทศกำลังพัฒนาที่กำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ซึ่งอายุเฉลี่ยของประชากรในประเทศไทยจะเพิ่มขึ้นเป็น 38 ปี ในปี 2563 เพิ่มขึ้นจาก 35 ปีในปี 2556

ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะเป็นสังคมที่มีการปลูกฝังให้ลูกหลานมีหน้าที่ดูแลผู้สูงอายุในครอบครัวแต่ด้วยสัดส่วนผู้สูงอายุที่มากขึ้นสวนทางกับวัยทำงานที่ลดลง จึงทำให้ลูกหลานต้องทำงานมากขึ้น และมีเวลาดูแลผู้สูงอายุน้อยลง การเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้สูงอายุที่ต้องอยู่คนเดียวในอนาคตก็มากขึ้น

จากการสืบค้นข้อมูลธุรกิจในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ จะแบ่งเป็น 6 ประเภทหลักๆ ได้แก่ (ธุรกิจบริการผู้สูงอายุ, ม.ป.ป.)

1. สถานดูแลผู้สูงอายุประจำวัน โดยทั่วไปจะครอบคลุมการให้บริการที่พักค้างคืน บริการอาหาร การดูแลความสะอาดเสื้อผ้าและที่พัก ตลอดจนความสะอาดของร่างกาย พร้อมทั้ง ติดตามดูแลสุขภาพเบื้องต้นอย่างใกล้ชิดแต่ไม่ได้ให้การรักษาพยาบาล

2. สถานบริบาล เป็นการให้บริการดูแลผู้สูงอายุทั้งทางด้านสุขภาพ และความเป็นอยู่ทั่วไปพร้อมมีการให้บริการทางการแพทย์ มีแพทย์และพยาบาลดูแลอย่างใกล้ชิด

3. ที่อยู่อาศัยเฉพาะผู้สูงอายุ เป็นบริการที่ให้ผู้สูงอายุหรือผู้เตรียมตัวเป็นผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 45 ปี ขึ้นไปเช่าซื้อบ้านในระยะยาว โดยมากเป็นระยะเวลา 30 ปี โดยอยู่อาศัยได้จนถึงอายุขัย

แต่ไม่สามารถมีกรรมสิทธิ์ในบ้านนั้น ได้เมื่อเสียชีวิตก่อนครบกำหนดเช่าซื้อธุรกิจประเภทนี้นับเป็นธุรกิจที่มีศักยภาพในการดึงดูดผู้สูงอายุที่มีฐานะและผู้สูงอายุชาวต่างชาติ สำหรับประเทศไทย รัฐบาลสนับสนุนให้สร้างแหล่งพำนักระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุนี้มาเป็นเวลากว่าสิบปีแล้วแต่ได้ประสบปัญหาที่สำคัญคือ ทุนดำเนินการ ผู้เชี่ยวชาญและบุคลากร

4. บริการส่งผู้ดูแลไปดูแลผู้สูงอายุไปที่บ้าน เป็นบริการหนึ่งที่ทางบริษัทในเครือของโรงเรียนสอนผู้ดูแลผู้สูงอายุเปิดขึ้นเพื่อจัดส่งผู้เรียนที่ผ่านการอบรมเป็นผู้ดูแลผู้สูงอายุไปดูแล ผู้สูงอายุที่บ้าน ธุรกิจประเภทนี้ พบว่ามีเป็นจำนวนมาก เพราะเป็นธุรกิจที่มีการลงทุนน้อย และมีการบริหารจัดการที่ไม่ซับซ้อน

5. สถานสงเคราะห์แก่ ผู้สูงอายุที่ยากจนไร้ญาติ ธุรกิจประเภทนี้ ให้การสงเคราะห์ในเรื่องที่พักอาศัย และมีอาหารบริการให้ 3 มื้อ ส่วนการดูแลในเรื่องส่วนตัว เช่น ความสะอาด ที่พัก เสื้อผ้า จะต้องจัดหามาเอง

6. สถานส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุให้บริการตรวจสุขภาพและคำแนะนำ ในการส่งเสริมดูแลสุขภาพ เช่น การดูแลสุขภาพอาหาร การออกกำลังกาย เป็นต้น

แต่ในปัจจุบันในประเทศไทยยังไม่มีธุรกิจที่เปิดให้บริการในลักษณะ Aging Community club สำหรับผู้สูงวัย เพื่อตอบโจทย์ไลฟ์สไตล์ที่เหมาะสมกับผู้สูงวัย เพื่อพัฒนาทั้งทางด้านจิตใจ และพัฒนาศักยภาพในตัวเองเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่จะเป็นประชากรส่วนใหญ่ในอนาคต จากข้อมูลดังกล่าวชัดเจนว่าผู้สูงอายุเป็นตลาดที่จะขยายตัวมากขึ้นในอนาคต การเตรียมตัวสำหรับธุรกิจคงเป็นเรื่องของการทำความเข้าใจความต้องการที่แท้จริงของผู้สูงอายุ ด้วยพฤติกรรมและไลฟ์สไตล์ที่เปลี่ยนไป การจะทำธุรกิจกับกลุ่มผู้สูงอายุให้สำเร็จได้นั้น จำเป็นจะต้องเข้าใจถึงไลฟ์สไตล์ และความต้องการของผู้สูงอายุอย่างละเอียด เพื่อที่จะไม่พลาดโอกาสทางธุรกิจสำคัญในอนาคต

1.2 คำถามงานวิจัย

ผู้สูงอายุมีความเห็นอย่างไรกับ Aging Community club และต้องการให้มีกิจกรรมอะไรใน Aging Community club

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้สูงวัยต่อ Aging Community club
2. เพื่อศึกษาความต้องการของผู้สูงวัยในการจัดกิจกรรมภายใน Aging Community club

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อเป็นประโยชน์ให้แก่ผู้ประกอบการที่ต้องการเปิด Aging Community club ให้สามารถเลือกจัดกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุอย่างแท้จริง
2. เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ เนื่องจากกิจกรรมต่างๆ ที่เหมาะสมจะช่วยให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีคุณค่า เกิดการพัฒนาตนเอง และมีสุขภาพดีขึ้น

1.5 ขอบเขตการศึกษา

1.5.1 ประเด็นที่ศึกษา

งานวิจัยฉบับนี้ศึกษาถึงความต้องการของผู้สูงอายุต่อกิจกรรมที่มีภายใน Aging Community club เพื่อเป็นแนวทางและเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการที่สนใจทำ Aging Community club ต่อไป

1.5.2 ประชากรในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้สูงอายุทั้งชาย และหญิงที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน

1.5.3 พื้นที่

งานวิจัยฉบับนี้ทำการศึกษากับผู้สูงอายุทั้งชาย และหญิงที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร

1.5.4 ระยะเวลา

ระยะเวลาที่ทำการวิจัยตั้งแต่เดือน มิถุนายน 2560 โดย เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้วิจัยจะกระทำการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยเก็บรวบรวมในระหว่างเดือน มิถุนายน ถึง กรกฎาคม 2560 หลังจากนั้นจะทำการวิเคราะห์ข้อมูล และนำมาสรุปผลการวิจัยต่อไป ถึง สิงหาคม 2560

1.6 คำจำกัดความที่ใช้ในงานวิจัย

Aging Community club หมายถึง คลับของชุมชนผู้สูงอายุ ที่มีการรวมตัวของกิจกรรม นันทนาการที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ ไว้รวมบนพื้นที่เดียวกัน ออกแบบเพื่อให้ความสะดวกแก่ผู้บริโภคนั้น

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ความหมายและคำสำคัญที่เกี่ยวข้อง

1. สังคมผู้สูงอายุ (Aging Society) หมายถึง สังคมที่มีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป ที่อยู่จริงในพื้นที่ต่อประชากรทุกช่วงอายุในพื้นที่เดียวกัน ในอัตราเท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 10 ขึ้นไป หรือมีประชากรอายุ 65 ปีขึ้นไป ที่อยู่จริงในพื้นที่ต่อประชากรทุกช่วงอายุในพื้นที่เดียวกัน ในอัตราเท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 7 ขึ้นไป
 2. สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged Society) หมายถึง สังคมที่มีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป ที่อยู่จริงในพื้นที่ต่อประชากรทุกช่วงอายุในพื้นที่เดียวกัน ในอัตราเท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 20 ขึ้นไป หรือมีประชากรอายุ 65 ปีขึ้นไป ที่อยู่จริงในพื้นที่ต่อประชากรทุกช่วงอายุในพื้นที่เดียวกัน ในอัตราเท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 14 ขึ้นไป
- ผู้สูงอายุ ในสำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี (ห้องสมุดกลางมหาวิทยาลัยรามคำแหง, ม.ป.ป.)
3. ผู้สูงอายุ หมายถึง บุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปทั้งชาย และหญิง ซึ่งในการศึกษารวบรวมข้อมูลประชากรผู้สูงอายุได้แบ่ง ผู้สูงอายุเป็น 2 กลุ่มคือ ผู้สูงอายุตอนต้น และผู้สูงอายุตอนปลาย
 - ผู้สูงอายุตอนต้น หมายถึง บุคคลที่มีอายุ 60-69 ปี ทั้งชายและหญิง
 - ผู้สูงอายุตอนปลาย หมายถึง บุคคลที่มีอายุ 70 ปี ขึ้นไปทั้งชายและหญิง
 4. อายุขัยเฉลี่ยเมื่อแรกเกิด หมายถึงจำนวนปีที่บุคคลหนึ่งเมื่อเกิดมาแล้วมีโอกาสที่จะมีชีวิตอยู่ต่อไปจนกระทั่งตาย
 5. อายุขัยเฉลี่ยเมื่ออายุ 60 ปี หมายถึง จำนวนปีที่บุคคลหนึ่งเมื่ออายุครบ 60 ปี แล้วมีโอกาสที่จะมีชีวิตอยู่ต่อไป จนกระทั่งตาย
 6. อัตราส่วนการเป็นภาระรวม หมายถึง จำนวนประชากรวัยเด็ก (อายุ 0-14 ปี) และวัยสูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) รวมกันต่อประชากรในวัยทำงาน (อายุ 15-59 ปี) แสดงอัตราส่วนต่อประชากร 100 คน

7. อัตราส่วนการเป็นภาระวัยเด็ก หมายถึง จำนวนประชากรวัยเด็ก (อายุ 0-14 ปี) ต่อประชากรในวัยทำงาน (อายุ 15-59 ปี) แสดงอัตราส่วนต่อประชากร 100 คน

8. อัตราส่วนการเป็นภาระวัยชรา หมายถึง จำนวนประชากรวัยสูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) ต่อประชากรวัยทำงาน (อายุ 15-59 ปี) แสดงอัตราส่วนต่อประชากร 100 คน

9. รูปแบบการดำเนินชีวิต (หรือเรียกทับศัพท์ว่า ไลฟ์สไตล์) หมายถึง วิธีการดำเนินชีวิตของบุคคล โดยที่ลักษณะของพฤติกรรมต่างๆ จะเป็นตัวบ่งบอกถึง รูปแบบการดำเนินชีวิต แต่ละแบบ (รูปแบบการดำเนินชีวิต, ม.ป.ป.)

10. กิจกรรมนันทนาการ เป็นคำมาจากคำเดิมว่า สันทนาการ ซึ่งพระยาอนุমানราชชนหรือเสถียร โกเศศได้บัญญัติไว้เมื่อปี พ.ศ. 2507 และตรงกับศัพท์ภาษาอังกฤษว่า “Recreation” หมายถึง กิจกรรมนันทนาการ จึงหมายถึง กิจกรรมที่ทำในเวลาว่างจากการทำภารกิจส่วนตัว ไม่ว่าจะเป็นการทำงาน การกิน การนอน การพักผ่อน โดยทุกกิจกรรมต้องทำด้วยความเต็มใจโดยไม่มีการบังคับ และเกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่นด้วย (กิจกรรมนันทนาการ, 2552)

องค์ประกอบที่สำคัญของนันทนาการ เอนก หงษ์ทองคำ (2542) ประกอบด้วย 1. เป็นกิจกรรม (Activity) 2. ทำในเวลาว่าง (Leisure Time) 3. โดยความสมัครใจ (Voluntary) 4. ให้ความสุขเพลิดเพลิน (Pleasure) 5. ถูกต้องตามกฎหมายและวัฒนธรรม ประเพณี (In Law, Culture and Tradition) การแบ่งกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุที่ ปัญญาภัทร กัทรกัณทากุล (2544) ได้จัดหมวดหมู่กิจกรรมไว้ดังนี้

11. การมีส่วนร่วมทางสังคม หมายถึง การที่ผู้สูงอายุเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ กับองค์กรที่ตนเป็นสมาชิก ซึ่งแบ่งเป็นการมีส่วนร่วมทางสังคมภายในครอบครัว ได้แก่ การมีกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับสมาชิกในครอบครัวของตน และการมีส่วนร่วมทางสังคมภายนอกครอบครัว เช่น การมีกิจกรรมร่วมกับองค์กรอื่นๆ นอกครอบครัว ยกตัวอย่างเช่น

กิจกรรมอาสาสมัครเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ ช่วยฟื้นฟูสภาพ และป้องกันความพิการที่อาจเกิดขึ้นจากโรคต่างๆ ลักษณะของกิจกรรม เช่น การทอผ้าเย็บผ้า แกะสลัก จักสาน เป็นต้น

กิจกรรมดนตรี เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้มีความรู้สึกผ่อนคลาย รื่นรมย์เกิดความสุขทางใจ และเพลิดเพลินแก่ผู้สูงอายุได้

กิจกรรมด้านการศึกษา เป็นการจัดการศึกษาต่อเนื่องให้ผู้สูงอายุได้ศึกษาต่อได้มีโอกาสพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และความรู้กับคนในวัยเดียวกันผู้สูงอายุสามารถเข้าร่วมกิจกรรมทางด้านการศึกษิตตามความสนใจและความถนัดของตนเอง กิจกรรมประเภทนี้ ได้แก่การศึกษาใน

เรื่องพุทธศาสนา และการศึกษาในลักษณะของวิชาชีพในกรณีที่มีความสามารถในด้านนั้นๆ อยู่ก่อนแล้ว เช่น ช่างไม้ การตัดเย็บ เสื้อผ้า งานหัตถกรรมต่างๆ เป็นต้น

กิจกรรมบริการห้องสมุด เป็นกิจกรรมเพื่อให้ผู้สูงอายุที่อ่านหนังสือออกได้มีโอกาสผ่อนคลายความเครียดโดยการอ่านหนังสือที่ตนเองสนใจ

กิจกรรมด้านสุขภาพอนามัย เช่น การตรวจสุขภาพ การทดสอบสมรรถภาพของร่างกาย การตรวจสอบความต้านทานของโรค การให้ความรู้ในเรื่องของการปฏิบัติให้พ้นจากโรคภัยไข้เจ็บต่างๆ การออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ การใช้จ่ายเบื้องต้น และความรู้เกี่ยวกับโรค และการดูแลตนเองของผู้สูงอายุ ตลอดจนการให้ความรู้ในการอยู่ร่วมกันในครอบครัวของผู้สูงอายุ และบุคคลอื่นในสังคม และการเตรียมตัวเตรียมใจให้พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงของร่างกายและจิตใจเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ

กิจกรรมตามประเพณี วัฒนธรรมประจำท้องถิ่น ได้แก่ การจัดให้มีงานในโอกาสต่างๆ เช่น วันขึ้นปีใหม่ วันสงกรานต์ เป็นต้น เพื่อให้ผู้สูงอายุได้มีโอกาสผ่อนคลายอารมณ์

กิจกรรมด้านการเมือง ได้แก่ การจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้สูงอายุได้มีบทบาท และมีส่วนร่วมในการเมือง เช่น การเลือกตั้งต่างๆ การร่วมประชุมเกี่ยวกับการเมืองระดับท้องถิ่น การฟังอภิปรายเกี่ยวกับการเมือง เป็นต้น

กิจกรรมทางศาสนา ได้แก่ การจัดให้มีการทำบุญ การประกอบพิธีทางศาสนา เช่น การจัดให้มีการนิมนต์พระมาเทศน์ การจัดบำเพ็ญกุศลในโอกาสวันสำคัญต่างๆ ทางศาสนา เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันเข้าพรรษา และวันออกพรรษา เป็นต้น

กิจกรรมด้านการเผยแพร่ความรู้ ได้แก่ การเผยแพร่ความรู้ในเรื่องข่าวสารอันเป็นประโยชน์ต่อผู้สูงอายุ การจัดบรรยาย และสัมมนาในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ โดยการเชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิบรรยาย

กิจกรรมด้านการพัฒนาสังคม ได้แก่ การจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้สูงอายุได้มีบทบาทในสังคม เช่น การพัฒนาให้มีการทำความสะอาดวัด และศาสนสถานในโอกาสสำคัญต่างๆ ของชาติ เช่น วันเฉลิมพระชนมพรรษา วันรัฐธรรมนูญ วันฉัตรมงคล เป็นต้น

กิจกรรมการทัศนศึกษา ได้แก่ การจัดการนำเที่ยวตามสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ นอกสถานที่ เช่น โบราณสถาน และสถานที่สำคัญต่างๆ ทั้งในจังหวัด และต่างจังหวัด

กิจกรรมอื่นๆ เช่น การส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเป็นครูสอนพิเศษเพื่อถ่ายทอดความรู้ในด้านต่างๆ ที่ผู้สูงอายุมีความชำนาญ และมีประสบการณ์ให้แก่คนรุ่นหลัง ได้แก่ การทำยาสมุนไพร การทอผ้า การดนตรี การละเล่นพื้นบ้านต่างๆ

12. การมีงานอดิเรก หมายถึง การที่ผู้สูงอายุมีกิจกรรมของตนในเวลาว่างหรือเป็นการพักผ่อนอาจเป็นงาน ประจำงานพิเศษ หรืองานชั่วคราวก็ได้ อาทิเช่น กิจกรรมนันทนาการเป็น

กิจกรรมที่เสริมสร้างความสุขทางใจให้แก่ผู้สูงอายุ และเป็นกิจกรรมที่จะช่วยส่งเสริมความพร้อมทางร่างกายในด้านต่างๆ ตามวัยของผู้สูงอายุเช่น การละเล่นต่างๆ ที่ทำให้ผู้สูงอายุเกิดความเพลิดเพลิน ได้แก่ การละเล่นดนตรี นาฏศิลป์ การละเล่นระบำ การร้องรำทำเพลง การเล่นเกมทั้งในร่มและกลางแจ้ง และการเล่นเกมต่างๆ

13. กิจกรรมด้านอาชีพ เป็นการฝึกอบรมให้ผู้สูงอายุมีกงานที่มีอาชีพเล็กๆ น้อยๆ ที่เหมาะสมกับวัยของตนเอง เป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ หรือการทำงานเพิ่มรายได้เสริม (work) หมายถึง การที่ผู้สูงอายุมีกิจกรรมที่ก่อให้เกิดรายได้ซึ่งอาจจะเป็นงานประจำ งานพิเศษ หรือ งานชั่วคราวก็ได้ เป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่ผู้สูงอายุ เช่นการทอผ้า การทำอาหารสำเร็จรูป การทำสมุนไพรพื้นบ้านเพื่อใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ เป็นต้น (ผู้สูงอายุและกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุ, 2556: ออนไลน์)

2.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.2.1 ทฤษฎีความต้องการ ทฤษฎีเกี่ยวกับการจูงใจ

ทฤษฎีลำดับความต้องการ (Hierarchy of Needs Theory) โดยมาสโลว์ (1954) ได้อธิบายถึงความต้องการของมนุษย์ ซึ่งมีลักษณะเป็นลำดับขั้นจากต่ำไปหาสูง (Hierarchy & Needs) และเป็นทฤษฎีที่ยอมรับกันแพร่หลาย สมมติฐานดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของมนุษย์ดังนี้

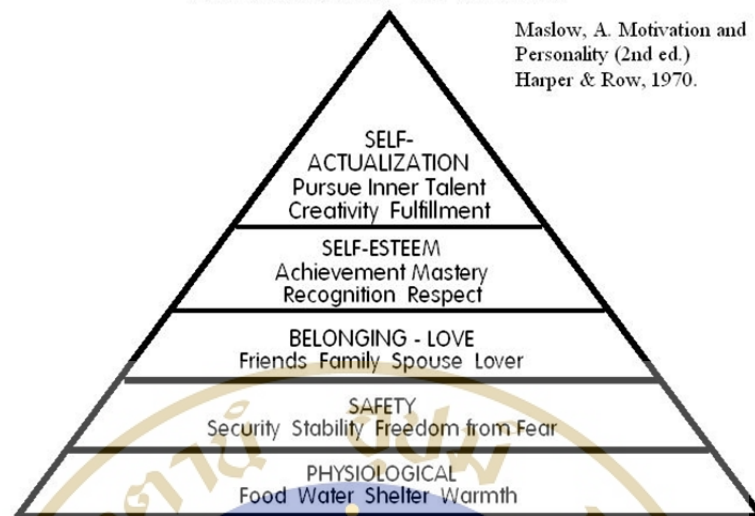
2.2.1.1 มนุษย์มีความต้องการ ความต้องการมีอยู่เสมอ และไม่มีที่สิ้นสุด แต่สิ่งที่มนุษย์ ต้องการนั้นขึ้นอยู่กับว่า เขามีสิ่งนั้นอยู่แล้วหรือยังขาด ที่ความต้องการใดได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการอื่นจะเข้ามาแทนที่ กระบวนการนี้ไม่มีที่สิ้นสุด และจะเริ่มตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย

2.2.1.2 ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่ใช่สิ่งจูงใจของพฤติกรรมอีกต่อไป ความต้องการที่ไม่ได้รับการตอบสนองเท่านั้นที่เป็นแรงจูงใจของพฤติกรรม

2.2.1.3 ความต้องการของมนุษย์มีลำดับขั้นความสำคัญ กล่าวคือ เมื่อความต้องการระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการระดับสูงก็จะมีการเรียกร้องให้มีการตอบสนองทันที

2.2.1.4 ตามทฤษฎีของมาสโลว์ได้แบ่งลำดับขั้นของความต้องการ (Hierarchy of Needs) ไว้ 5 ขั้นจากต่ำไปสูง (ภาพที่ 2.1)

ABRAHAM MASLOW HIERARCHY OF NEEDS

ภาพที่ 2.1 แสดงลำดับชั้นความต้องการตามทฤษฎีมาสโลว์ (Maslow's hierarchy of human needs)

Maslow, A. (1970)

ที่มา: Kunc (n.d.)

ลำดับชั้นความต้องการตามทฤษฎีมาสโลว์ (Maslow's hierarchy of human needs) ได้แบ่งลำดับชั้นของความต้องการ (Hierarchy of Needs) ไว้ 5 ชั้นจากต่ำไปสูง ดังนี้

1. ความต้องการของร่างกาย (Physiological needs) เป็นความต้องการพื้นฐานเพื่อความอยู่รอดของชีวิต ได้แก่ ความต้องการปัจจัยสี่ ความต้องการการยกย่อง และความต้องการทางเพศ ฯลฯ เป็นต้น
2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety needs) เป็นความต้องการที่เหนือกว่าความต้องการอยู่รอด ซึ่งมนุษย์ต้องการเพิ่มความต้องการในระดับที่สูงขึ้น เช่น ต้องการความมั่นคงในการทำงาน ความต้องการได้รับการปกป้องคุ้มครอง ความต้องการความปลอดภัยจากอันตรายต่างๆ เป็นต้น
3. ความต้องการด้านสังคม (Social needs) หรือความต้องการความรักและการยอมรับ (Love and belongingness needs) ความต้องการทั้งในแง่ของการให้ และการได้รับ ซึ่งความรักความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ ความต้องการให้ได้รับการยอมรับ เป็นต้น
4. ความต้องการการยกย่อง (Esteem needs) ซึ่งเป็นความต้องการการยกย่องส่วนตัว (Self-esteem) ความนับถือ (Recognition) และสถานะ (Status) จากสังคม ตลอดจนเป็นความ

พยายามที่จะให้มีความสัมพันธ์ระดับสูงกับบุคคลอื่น เช่น ความต้องการให้ได้รับการเคารพนับถือ ความสำเร็จ ความรู้ ศักดิ์ศรี ความสามารถ สถานะที่ดีในสังคมและมีชื่อเสียงในสังคม

5. ความต้องการประสบความสำเร็จสูงสุดในชีวิต (Self-actualization needs) เป็นความต้องการสูงสุดแต่ละบุคคล ซึ่งถ้าบุคคลใดบรรลุความต้องการในขั้นนี้ได้ จะได้รับการยกย่องว่าเป็นบุคคลพิเศษ เช่น ความต้องการที่เกิดจากความสามารถทำทุกสิ่งทุกอย่างได้สำเร็จ นักร้องหรือ นักแสดงที่มีชื่อเสียง เป็นต้น

2.2.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ

บิงอร์ ธรรมศิริ (2549) กล่าวว่า ความต้องการของผู้สูงอายุแต่ละคนอาจแตกต่างกันไปบ้าง ดังนั้นควรที่จะทำความเข้าใจพื้นฐานชีวิตของผู้สูงอายุที่อยู่ในความดูแล ซึ่งครอบครัวจะมีบทบาทสำคัญยิ่งในเรื่องดังกล่าวนี้ โดยทั่วไปความต้องการของผู้สูงอายุ พอสรุปได้ดังนี้

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย เป็นความต้องการขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ความต้องการอาหาร การขับถ่าย การพักผ่อนนอนหลับ การมีที่อยู่อาศัยที่ปลอดภัย การมีเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มที่เหมาะสมตามฤดูกาล และต้องการการรักษาพยาบาลเมื่อเจ็บป่วย

2. ความต้องการทางด้านจิตใจ ผู้สูงอายุต้องการความรัก การดูแลเอาใจใส่ การยอมรับนับถือ การเข้าใจ การเห็นอกเห็นใจ และการให้อภัย

3. ความต้องการทางด้านสังคม ผู้สูงอายุยังต้องการมีกิจกรรมทางสังคม เช่น การพบปะเพื่อน การร่วมกิจกรรมทางศาสนา เป็นต้น

4. ความต้องการทางด้านเศรษฐกิจ ผู้สูงอายุจำเป็นต้องใช้เงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับตนเอง ช่วยเหลือกิจกรรมทางสังคม และทำบุญ รวมทั้งเป็นค่ารักษาพยาบาลเมื่อเจ็บป่วย

ในทำนองเดียวกัน การตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุ ครอบครัวควรให้การตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุ ดังนี้

1. ตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกาย โดยดูแลเอาใจใส่เรื่องการรับประทานอาหาร การพักผ่อนนอนหลับ จัดที่อยู่อาศัยให้เหมาะสมปลอดภัย จัดหาเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มให้เหมาะสมตามฤดูกาล แบ่งเบาภาระเรื่องงานในบ้าน พาผู้สูงอายุไปรับการตรวจสุขภาพอย่างสม่ำเสมอ จัดหาอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกให้ผู้สูงอายุ เช่น แวนตา ไม้เท้า เครื่องช่วยฟัง เป็นต้น

2. ตอบสนองความต้องการทางด้านจิตใจ โดยเอาใจใส่พูดคุยอย่างสม่ำเสมอ ให้ความรักความเคารพ ยกย่อง ยอมรับนับถือ ฟังผู้สูงอายุเล่าประสบการณ์ชีวิต ให้ความสำคัญกับผู้สูงอายุ เช่น การจัดงานวันเกิด การพาผู้สูงอายุไปท่องเที่ยวตามโอกาสและสถานที่ที่เหมาะสม การแสดงให้เห็นความสำคัญของวันสงกรานต์ ซึ่งเป็นวันผู้สูงอายุแห่งชาติ

3. ตอบสนองความต้องการทางด้านสังคม โดยแสดงความยินดีที่จะพาผู้สูงอายุไปร่วมกิจกรรมทางสังคมที่เหมาะสมตามที่ต้องการและพยายามสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในกิจกรรมของครอบครัว และสังคมที่เหมาะสมตามกำลังความสามารถที่จะทำได้ เช่น เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ

4. ตอบสนองความต้องการทางด้านเศรษฐกิจ โดยรับภาระค่าใช้จ่าย การดูแลเอาใจใส่ช่วยเหลือในด้านการเงินอย่างเพียงพอ และสม่ำเสมอ ไม่ควรให้ผู้สูงอายุประสบปัญหาในการหาเงินเพื่อเลี้ยงชีพตนเอง รวมทั้งบุตรหลานหรือครอบครัวไม่ควรเบียดเบียนด้านการเงินกับผู้สูงอายุ เมื่อผู้สูงอายุมีความจำกัดด้านการเงิน

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยทั้งในประเทศ และต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง นอกจากแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาความต้องการของผู้สูงอายุในการจัดกิจกรรมใน Aging community club แล้วนั้น ยังมีผลของการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งผลงานวิจัยนั้น ได้สรุปปัจจัยต่าง ๆ ไว้ดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ลำดับ	ชื่อผู้ศึกษา	ชื่อเรื่อง	กลุ่มตัวอย่าง	ผลการศึกษา
1.	ปริญญาลักษณ์ ตระกูลตั้งจิตรา (2558)	การศึกษาสภาพ และ ความต้องการกิจกรรม นันทนาการสำหรับ ผู้สูงอายุ ในเขต เทศบาลเมืองชัยนาท จังหวัดชัยนาท	ผู้สูงอายุในเขต เทศบาลเมืองชัยนาท จังหวัดชัยนาท จำนวน 330 คน	พบว่า ด้านความต้องการกิจกรรม นันทนาการ ในภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก 1. ด้านที่มีความต้องการมาก ที่สุด คือ ด้านขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม และประเพณีต่าง ๆ และด้านสังคม และส่งเสริม พัฒนาอารมณ์สุข 2. กิจกรรมนันทนาการที่ ผู้สูงอายุมีความต้องการอยู่ใน ระดับมาก ได้แก่ ด้านเสริมสร้าง สุขภาพพลานามัยและสมรรถภาพ ร่างกาย และด้านศิลปหัตถกรรม และงานอดิเรก

ตารางที่ 2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อผู้ศึกษา	ชื่อเรื่อง	กลุ่มตัวอย่าง	ผลการศึกษา
				3. กิจกรรมนันทนาการที่ผู้สูงอายุมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลางได้แก่ด้านอาสาสมัคร และด้านการส่งเสริมการอ่าน พุดเขียน ตามลำดับ
2.	อรุณพร พิทักษ์ (2553)	ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้สูงอายุในศูนย์บริการผู้สูงอายุคืนแสง	ผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิกในศูนย์บริการผู้สูงอายุคืนแสง จำนวน 231 คน	พบว่า 1. ปัจจัยส่วนบุคคล (เพศ อายุ) ปัจจัยทางครอบครัว (รายได้ รายจ่าย การประกอบอาชีพ) ที่แตกต่างกันมีการเข้าร่วมกิจกรรมที่แตกต่างกัน ส่วนปัจจัยส่วนบุคคล (สถานภาพสมรส การศึกษา) ปัจจัยทางครอบครัว (รายได้ ความสัมพันธ์ในครอบครัว) ที่แตกต่างกันมีการเข้าร่วมกิจกรรมไม่แตกต่างกัน 2. ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรมในระดับปานกลาง กิจกรรมที่ผู้สูงอายุให้ความสนใจในการเข้าร่วมในระดับมาก คือ กิจกรรมออกกำลังกาย (โยนห่วง ปาเป้า โยนโบว์ลิ่ง เปตอง) และกิจกรรมตามอัชชาศัย (ลีลาศ รำไทย ร้องเพลง คนตรีไทย)
3.	วิชรินทร์ เสมามอญ (2556)	การมีส่วนร่วมในการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและจังหวัดอ่างทอง	กลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้ที่รับผิดชอบดูแลผู้สูงอายุจำนวน 27 คน และผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 125 คน ที่เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ	พบว่า 1. การศึกษาความคิดเห็นของผู้ที่รับผิดชอบผู้สูงอายุ พบว่าความคิดเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมนันทนาการผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและจังหวัดอ่างทองในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านผลการดำเนินการ

ตารางที่ 2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อผู้ศึกษา	ชื่อเรื่อง	กลุ่มตัวอย่าง	ผลการศึกษา
				มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านการจัดกิจกรรม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านการดำเนินการ ตามลำดับ 2. ความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการจัดกิจกรรมนันทนาการ ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านโปรแกรมการจัดกิจกรรมนันทนาการ ผู้สูงอายุมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านสถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการ ด้านเนื้อหาของหลักสูตร ด้านบุคลากรในการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการ ผู้สูงอายุ และด้านวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมนันทนาการ สำหรับผู้สูงอายุตามลำดับ
4.	บัณฑิต ว่องไว (2557)	การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์กลุ่มผู้สูงอายุ ตำบลป่าคลอก จังหวัดภูเก็ต	ผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ซึ่งพักอาศัยอยู่ใน ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุภูเก็ต (สถานสงเคราะห์คนชราบ้านภูเก็ต) และผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปี ขึ้นไป ซึ่งเป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ป่าคลอก จังหวัดภูเก็ต	พบว่า ผลการวิจัยรูปแบบการพัฒนาด้านสุขภาพกายที่ได้รับในปัจจุบัน ตรงกับความต้องการของผู้สูงอายุ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง จำแนกออกเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้ 1. รูปแบบการพัฒนาด้านสุขภาพกายที่ได้รับในปัจจุบันตรงกับความต้องการ ระดับมาก โดยจำแนกออกเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ - ประเด็นการให้ความรู้หรือการอบรมด้านการรับประทานอาหารที่เหมาะสมกับช่วงวัย, ประเด็นได้รับการตรวจสุขภาพ

ตารางที่ 2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อผู้ศึกษา	ชื่อเรื่อง	กลุ่มตัวอย่าง	ผลการศึกษา
				<p>จากเจ้าหน้าที่เป็นประจำทุกเดือน, ประเด็นกิจกรรมออกกำลังกาย และมีเจ้าหน้าที่นำออกกำลังกายเป็นประจำ ตรงกับความต้องการระดับมาก</p> <p>2. รูปแบบการพัฒนาด้านสุขภาพจิตที่ได้รับในปัจจุบันตรงกับความต้องการ ระดับปานกลาง โดยแยกออกเป็น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประเด็นเจ้าหน้าที่จัดกิจกรรมนันทนาการที่ทำให้รู้สึกผ่อนคลายเป็นประจำ, ประเด็นได้รับการดูแลจากเจ้าหน้าที่เป็นอย่างดีส่งผลให้ท่านรู้สึกอบอุ่น, ประเด็นอาคารสถานที่มีความเหมาะสม ร่มรื่น โปร่งสบายน่าอยู่, ประเด็นมีบุคลากรภายนอกเข้าไปจัดกิจกรรมนันทนาการ และเชื่อมผู้สูงอายุเป็นประจำอยู่ในระดับปานกลาง <p>3. พึงพอใจกับสวัสดิการด้านการดูแลสุขภาพจิตที่ท่านได้รับในปัจจุบันตรงกับความต้องการระดับปานกลาง</p> <ul style="list-style-type: none"> - การพัฒนาด้านอาชีพเสริมที่ได้รับในปัจจุบัน ตรงกับความต้องการ, ประเด็นมีการจัดอบรมให้ความรู้ในการส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสมกับช่วงวัยเพื่อให้เกิดรายได้เสริม, ประเด็นมีการสำรวจความต้องการในการส่งเสริมอาชีพของผู้สูงอายุ, ประเด็นเจ้าหน้าที่

ตารางที่ 2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อผู้ศึกษา	ชื่อเรื่อง	กลุ่มตัวอย่าง	ผลการศึกษา
				คอยให้คำปรึกษาเป็นอย่างดีในกรณีที่สูงอายุต้องการรายได้เสริม โดยภาพรวมท่านพึงพอใจกับการพัฒนาด้านอาชีพเสริมที่ได้รับในปัจจุบัน อยู่ในระดับปานกลาง
5.	Douglas และ Hershey (2004)	ศึกษาการวางแผนและความพึงพอใจในการเกษียณ ความต้องการโปรแกรมเกษียณและนโยบายในฮ่องกง	กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ใหญ่วัยกลางคน รวมทั้งสิ้น 1,078 คน	พบว่า ผู้ใหญ่วัยกลางคนวางแผนการเกษียณเพียงเล็กน้อย โดยให้ความสำคัญในเรื่องของการวางแผนเกี่ยวกับกิจกรรมการเงิน และสุขภาพ นอกจากนี้ ผู้ใหญ่วัยกลางคนในฮ่องกงไม่รู้ดีกว่าตนเองต้องพึ่งพาครอบครัวในเรื่องการวางแผนเกษียณหรือความพึงพอใจระหว่างเกษียณ การขาดการสนับสนุน ทั้งภาคเอกชน และประชาชน ในเรื่องการวางแผนเกษียณทำให้ผู้ใหญ่วัยกลางคนไม่แน่ใจในความสามารถในการวางแผนอย่างเพียงพอในการเกษียณ อีกทั้งนโยบายยังเกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือผู้ใหญ่วัยกลางคนเป็นรายบุคคลในการวางแผนเกษียณ

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในตารางที่ 2.1 นั้น สรุปได้ว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการกิจกรรมนันทนาการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ปริญญลักษณ์ ตระกูลตั้งจิตรา, 2558) และพบว่า ด้านที่มีความต้องการมากที่สุด คือ ด้านขนบธรรมเนียมวัฒนธรรม และประเพณีต่าง ๆ และด้านสังคม และส่งเสริมพัฒนาอารมณ์สุข ส่วนกิจกรรมนันทนาการที่ผู้สูงอายุมีความต้องการอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านเสริมสร้างสุขภาพพลานามัย และสมรรถภาพร่างกาย และด้านศิลปหัตถกรรมและงานอดิเรก ส่วนกิจกรรมนันทนาการที่ผู้สูงอายุมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลางได้แก่ด้านอาสาสมัคร และด้าน

การส่งเสริมการอ่าน พุด เขียน ตามลำดับ นอกจากนี้แล้วงานวิจัยของ อรุณพร พิทักษ์ (2553) พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ด้าน เพศ, อายุ และปัจจัยทางครอบครัว ด้าน รายได้, รายจ่าย, การประกอบอาชีพ ที่แตกต่างกันส่งผลถึงการเข้าร่วมกิจกรรมที่แตกต่างกันของผู้สูงอายุ ส่วนปัจจัยส่วนบุคคล ด้าน สถานภาพสมรส, การศึกษา และปัจจัยทางครอบครัว ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว ที่แตกต่างกัน ไม่ได้ส่งผลถึงการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้สูงอายุ และกิจกรรมที่ผู้สูงอายุให้ความสนใจในการเข้าร่วม ในระดับมาก คือ กิจกรรมออกกำลังกาย เช่นเดียวกับงานวิจัยของ ปริญญาลักษณ์ ตระกูลตั้งจิตรา, 2558, บัณฑิต ว่องไว, 2557 แต่มีกิจกรรมที่เพิ่มเติมเข้ามาคือ กิจกรรมตามอัธยาศัย (ลีลาศ รำไทย ร้องเพลง คนตรีไทย) นอกจากนี้แล้วงานวิจัยของ วัชรินทร์ เสมามอญ (2556) พบว่า รูปแบบการจัดกิจกรรม นันทนาการ ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้สูงอายุมีความพึงพอใจมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในด้าน โปรแกรม การจัดกิจกรรมนันทนาการ รองลงมาคือด้านสถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการ ด้านเนื้อหาของหลักสูตร ด้านบุคลากรในการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการของผู้สูงอายุ เช่นเดียวกับงานวิจัยของ บัณฑิต ว่องไว, 2557 และจากการศึกษาด้านการวางแผนการเกษียณของ Lee และ Law (2004) พบว่า ผู้ใหญ่วัยกลางคน วางแผนการเกษียณเพียงเล็กน้อย โดยให้ความสำคัญในเรื่องของการวางแผนเกี่ยวกับกิจกรรม การเงิน และสุขภาพ ส่วนงานวิจัยที่มีความใกล้เคียงกับงานวิจัยฉบับนี้มากที่สุดคือ งานวิจัยของ ปริญญาลักษณ์ ตระกูลตั้งจิตรา (2558) ซึ่งศึกษาสภาพ และความต้องการกิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ ในเขต เทศบาลเมืองชัยนาท จังหวัดชัยนาท ซึ่งผลการวิจัยที่ได้นั้นเป็นผลวิจัยเฉพาะความต้องการของผู้สูงอายุ ที่จังหวัดชัยนาท ซึ่งมีความแตกต่างทั้งในด้านสังคม สิ่งแวดล้อม และการดำรงชีวิตที่แตกต่างจาก กรุงเทพมหานครทำให้ยากต่อการนำผลที่ได้ไปใช้หาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของผู้สูงอายุ ในกรุงเทพมหานครซึ่งทางผู้วิจัย จะนำแนวคิดต่าง ๆ ที่ได้จากงานวิจัยในตารางด้านบนนี้ไปเป็นกรอบใน งานวิจัยต่อไป และใช้เป็นแนวทางในการศึกษาความต้องการกิจกรรมใน Ageing Community club ในกรุงเทพมหานครต่อไป

บทที่ 3 ระเบียบวิธีการศึกษา

งานวิจัยเรื่อง “การศึกษาความต้องการของผู้สูงอายุในการจัดกิจกรรมใน Ageing community club” ผู้วิจัยได้มีการกำหนดวิธีการวิจัยดังนี้

3.1 รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการเลือกการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นวิธีการค้นคว้าที่เกิดจากสถานการณ์ในปัจจุบัน โดยอธิบายตามความจริง เป็นข้อมูลเชิงคุณลักษณะ ใช้การแสดงความคิดเห็น วิพากษ์และวิเคราะห์ข้อมูล (พิพิธน์ สิทธิศักดิ์, 2554)

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรในการศึกษาคือ ผู้สูงอายุทั้งชายและหญิงที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Non-Probability Sampling) ด้วยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 30 ตัวอย่าง ซึ่งวิธีการเลือกสุ่มตัวอย่างในการวิจัยมีข้อดีคือ ค่าใช้จ่ายต่ำ สามารถกำหนดคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างเองได้ ทำให้ได้ลักษณะของกลุ่มที่เลือกเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย แต่มีข้อจำกัด คือ ความแปรปรวน และความคลาดเคลื่อนสูง ไม่สามารถระบุได้ว่าตัวอย่างที่เลือกจะยังคงลักษณะดังกล่าวหรือไม่เมื่อเวลาเปลี่ยนไป จะสามารถสรุปได้เพียงขอบเขตของกลุ่มตัวเท่านั้น อาจไม่สามารถอ้างอิงไปยังประชากรได้ (เบ็ญจวรรณ บุญใจเชร, 2552)

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interviews) โดยใช้คำถามปลายปลายเปิดกึ่งมีโครงสร้าง (semi-Structured Interview) และใช้รูปแบบการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ (Informal Interview) ในการเก็บข้อมูล เกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้สูงอายุที่มีต่อ Aging community club และกิจกรรมที่ต้องการให้มีใน Aging community club ซึ่งมีการจัดทำหัวข้อเพื่อเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ความหมายของ Aging community club, กิจกรรมภายใน community club เป็นจำนวน 30 คน โดยแบ่งเป็น 4 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 คำถามด้านประชากรศาสตร์

- เพศ
- อาชีพ
- อายุ
- สถานภาพ
- ที่อยู่อาศัย
- พักอาศัยอยู่กับใคร
- ระดับการศึกษา
- แหล่งที่มาของรายได้
- รายได้ต่อเดือน
- รายได้ต่อครัวเรือนต่อเดือน
- การใช้จ่าย
- อาชีพเดิม
- จำนวนสมาชิกในครอบครัว
- ระดับการศึกษา ของผู้สูงอายุ
- กิจกรรมที่ทำชีวิตประจำวัน

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินชีวิต/ไลฟ์สไตล์ และกิจกรรมที่ทำในแต่ละวัน

- เวลาว่างทำอะไร มีความสนใจด้านไหน เพราะอะไรถึงชอบ
- เคยร่วมเข้ากิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุหรือไม่ หากเคยร่วมกิจกรรมอะไร
- หากเคยเข้ากิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ รู้สึกอย่างไร ชอบหรือไม่

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับทัศนคติ หรือความคิดเห็นต่อ Aging community club

- รู้จัก Aging community club หรือไม่ ให้ลองเล่าให้ฟังเพื่อให้แสดงถึงความคิดเห็น

ที่มีต่อ Aging community club

- เมื่อรู้จัก มีความคิดเห็นต่อ Aging community club อย่างไร
- ส่วนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับความสนใจในกิจกรรมที่ต้องการให้มีใน Aging community club
- มีความสนใจในกิจกรรมประเภทไหน หรืออยากให้มิจิจกรรมไหนใน Aging community club เพราะอะไร

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-Depth Interviews) จากนั้นทำการหาข้อมูลที่มีความสอดคล้อง และแตกต่างกันโดยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่เรียกว่า Content Analysis (จุดดลัด จวีสุข, 2559) โดยจำแนกตามคำถามวิจัยและทำการวิเคราะห์ตีความข้อมูลโดยใช้แนวคิดทฤษฎีต่างๆที่เกี่ยวข้องมาประกอบและเชื่อมโยงความสัมพันธ์ในแต่ละส่วน เพื่อนำมาวิเคราะห์สรุปเป็นแบบบรรยายเพื่อตอบปัญหาการวิจัย และสรุปออกมาเป็นผลการวิจัย ซึ่งมีขั้นตอนในการวิเคราะห์ดังนี้

1. อ่านและรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยเน้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่สนใจ
2. ทบทวนวัตถุประสงค์งานวิจัย และคำถามงานวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการหาคำตอบจากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์
3. จับประเด็นคำสำคัญเพื่อสร้างกลุ่มและประเภท (Classes and Categories) ของข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (Categorize Information) ตามประเด็นที่ต้องการศึกษารวมทั้งถึงประเด็นที่พบเพิ่มเติมจากการสัมภาษณ์
4. จัดหมวดหมู่รูปแบบ (Pattern) หรือความเชื่อมโยง (Connection) ของข้อมูลในแต่ละกลุ่มหรือระหว่างกลุ่มพร้อมทั้งสร้างคำอธิบายของหมวดหมู่นั้นๆ
5. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เพื่อหาความเชื่อมโยงหรือความสัมพันธ์ของแต่ละหมวดหมู่ เพื่อนำมาวิเคราะห์สรุปเป็นแบบบรรยายเพื่อตอบปัญหาการวิจัย เพื่อตอบปัญหาและสรุปออกมาเป็นผลการวิจัย

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็น “การศึกษาความต้องการของกิจกรรมของผู้สูงอายุใน Aging community club” ผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) โดยการสัมภาษณ์ เกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้สูงอายุที่มีต่อ Aging community club และกิจกรรมที่ต้องการให้มีใน Aging community club จากผู้สูงอายุทั้งชาย และหญิง ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน โดยใช้คำถามปลายเปิดกึ่งมีโครงสร้าง (semi-Structured Interview) และใช้รูปแบบการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ (Informal Interview) ใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) จากนั้นนำข้อมูลที่ได้อ่านตีความ และวิเคราะห์กลุ่มคำ ในการจำแนกกลุ่มคำเพื่ออธิบายในสิ่งที่ค้นพบ ซึ่งได้ผลการวิจัยดังนี้

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม

4.1 ข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง ด้านประชากรศาสตร์ จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ซึ่งแบ่งข้อมูลทั่วไปตามตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์

ข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
เพศ		
ชาย	13	43.3
หญิง	17	56.7
รวม	30	100

ตารางที่ 4.1 แสดงลักษณะประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
ช่วงอายุ		
< 50 ปี	0	0
50-59 ปี	3	10
60-69 ปี	13	43.3
70-79 ปี	10	33.3
80-89 ปี	2	6.7
90 ปี ขึ้นไป	2	6.7
รวม	30	100
สถานภาพ		
โสด	8	26.7
สมรส	19	63.3
หย่าร้าง	2	6.7
ม่าย	1	3.3
รวม	30	100
ที่อยู่อาศัย		
บ้าน	26	86.7
อาคารชุด	1	3.3
อาคารสงเคราะห์ (แฟลต)	3	10
รวม	30	100
พักอาศัยอยู่กับใคร		
พักอยู่กับลูกหลาน	23	76.7
พักอยู่กับเพื่อน	1	3.3
พักอยู่กับญาติ	1	3.3
พักอยู่ลำพัง/คู่สมรส	5	16.7
รวม	30	100

ตารางที่ 4.1 แสดงลักษณะประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
จำนวนสมาชิกในครอบครัว		
1-3 คน	11	36.7
4-5 คน	16	53.3
6-8 คน	3	10
>8 คน	0	0
รวม	30	100
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้เรียนหนังสือ	7	23.3
ประถมศึกษา/เทียบเท่า	12	40
มัธยมต้น/เทียบเท่า	1	3.3
มัธยมปลาย/เทียบเท่า	5	16.7
ปริญญาตรี	4	13.3
ปริญญาโท	0	0
สูงกว่าปริญญาโท	1	3.3
รวม	30	100
แหล่งรายได้		
เงินบำนาญ	2	
เงินสวัสดิการผู้สูงอายุจากภาครัฐ	8	
เงินจากการประกอบอาชีพ	10	
ลูก หลาน/คนในครอบครัว	19	
รายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	8	26.7
10,001-20,000 บาท	13	43.3
20,001-30,000 บาท	1	3.3
30,001-40,000 บาท	3	10
40,001-50,000 บาท	2	6.7
มากกว่า 50,000 บาท	3	10
รวม	30	100

ตารางที่ 4.1 แสดงลักษณะประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
รายได้ต่อครัวเรือนต่อเดือน		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	0	0
10,001-20,000 บาท	3	10
20,001-30,000 บาท	5	16.7
30,001-40,000 บาท	4	13.3
40,001-50,000 บาท	7	23.3
50,001-60,000 บาท	3	10
60,001-70,000 บาท	0	0
70,001-80,000 บาท	0	0
90,001-100,000 บาท	3	10
100,001-200,000 บาท	2	6.7
มากกว่า 200,000 บาท	3	10
รวม	30	100
ค่าใช้จ่าย		
ค่าปัจจัย 4 ในการดำเนินชีวิต (อาหาร ที่อยู่อาศัย เรื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค)	33	
ค่าสาธารณูปโภค (ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าโทรศัพท์)	14	
ค่าเล่าเรียนบุตร หลาน	4	
อื่นๆ	2	
อาชีพเดิมของท่าน		
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	4	13.3
ธุรกิจ/ค้าขาย	18	60
พนักงานบริษัทเอกชน	2	6.7
ลูกจ้างรัฐ	3	10

จากตารางที่ 4.1 พบว่าผู้ให้สัมภาษณ์ เป็นเพศชาย 12 คน คิดเป็นร้อยละ 43.3 เพศหญิง 18 คน คิดเป็นร้อยละ 56.7 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อายุอยู่ในช่วง 60-69 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 43.3 และ อายุ 70-79 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 มีสถานะภาพ สมรส 19 คน คิดเป็นร้อยละ

63.3 และ โสด 8 คน คิดเป็นร้อยละ 26.7 โดยพักอยู่กับลูกหลาน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 76.7 พักตามลำพัง/ คู่สมรส 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ประถมศึกษา/เทียบเท่า 12 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0 ไม่ได้เรียนหนังสือ 7 คน คิดเป็นร้อยละ 23.3 มัธยมปลาย/เทียบเท่า 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7 และ ปริญญาตรี 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3 แหล่งที่มาของรายได้ (ตอบซ้ำได้) ส่วนใหญ่มาจาก ลูก หลาน/ คนในครอบครัว 19 คน จากการประกอบอาชีพ 10 คน และเงินสวัสดิการผู้สูงอายุจากภาครัฐ 8 คน รายได้ต่อเดือนส่วนตัว ต่อเดือน ส่วนใหญ่ 10,001-20,000 บาท 13 คน คิดเป็นร้อยละ 43.3 และต่ำกว่า 10,000 บาท 8 คน คิดเป็นร้อยละ 26.7 รายได้ต่อครัวเรือน ต่อเดือน 40,001-50,000 บาท 7 คน คิดเป็นร้อยละ 23.3 ; 20,001-30,000 บาท 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7; 30,001-40,000 บาท 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3 และประชากรของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพ ธุรกิจ/ค้าขาย 18 คน คิดเป็นร้อยละ 60 รองลงมา ประกอบอาชีพ ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3 และลูกจ้างรัฐ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10

4.2 รูปแบบการดำเนินชีวิต/ไลฟ์สไตล์ และกิจกรรมที่ทำในแต่ละวัน

รูปแบบการดำเนินชีวิต/ไลฟ์สไตล์ และกิจกรรมที่ทำในแต่ละวัน จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ซึ่งแบ่งข้อมูลตามตารางที่ 4.2 - 4.4

ตารางที่ 4.2 แสดงกิจกรรมในชีวิตประจำวัน (ซึ่งสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 อย่าง)

กิจกรรมในชีวิตประจำวัน	จำนวน (คน)
ปลูกต้นไม้	6
เลี้ยงลูก หลาน	4
ดูแลบ้าน/ทำความสะอาดบ้าน	12
ทำอาหาร	10
ไปวัด/ปฏิบัติธรรม	3
ออกกำลังกาย	17
ไม่ได้ทำ	6

จากตารางที่ 4.2 พบว่ากิจกรรมในชีวิตประจำวันของผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่คือการออกกำลังกาย การดูแลบ้าน/ ทำความสะอาดบ้าน และทำอาหารตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 แสดงการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการหรือไม่

เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการหรือไม่	จำนวน (คน)
เคย	15
ไม่เคย	15

จากตารางที่ 4.3 พบว่าผู้ให้สัมภาษณ์แบ่งเป็นสัดส่วนที่เท่ากัน ในการเคยเข้าร่วม และไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการผู้สูงอายุ

ตารางที่ 4.4 แสดงกิจกรรมนันทนาการที่เข้าร่วม (ซึ่งสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 อย่าง)

กิจกรรมนันทนาการที่เข้าร่วม	จำนวน (คน)
กรีตจักร	2
แอโรบิค/ออกกำลังกาย/เดินเล่น	10
สมาคมผู้สูงอายุ	1
เรียนคอมพิวเตอร์	1
รำ ลีลาศ	1
กิจกรรมส่วนตัว	1

จากตารางที่ 4.4 พบว่ากิจกรรมนันทนาการที่ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เคยเข้าร่วม คือ แอโรบิค/ ออกกำลังกาย/ เดินเล่น

4.3 ส่วนแสดงความคิดเห็น และความเข้าใจต่อ Aging Community club

ส่วนแสดงความคิดเห็น และความเข้าใจต่อ Aging Community club จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ซึ่งแบ่งข้อมูลตามตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 แสดงความเข้าใจคำว่า Community club

ความเข้าใจคำว่า Community club	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
คิดว่าเข้าใจ	12	40
คิดว่าไม่เข้าใจ	1	3.3
คิดว่าไม่แน่ใจ	17	56.7

จากตารางที่ 4.5 พบว่าผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ไม่แน่ใจว่ามีความเข้าใจคำว่า Community club หรือไม่ จำนวน 17 คน แต่เมื่อมีการสอบถาม และตรวจสอบความเข้าใจส่วนใหญ่จะมีความเข้าใจ ที่ถูกต้องกับคำว่า Community club และผู้ที่เข้าใจคำว่า Community club ตั้งแต่แรก จำนวน 12 คน

จากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับมุมมองและความคิดเห็นต่อ Aging community club พบว่า ผู้สูงอายุให้ความสนใจ และต้องการให้มี Aging community club จำนวน 28 คน จากการสัมภาษณ์ 30 คน ซึ่งถือเป็นข้อมูลถึง 93% ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เนื่องจาก Aging community club ทำให้รู้สึก ว่าตัวเองมีประโยชน์, เป็นผู้ที่มีประสบการณ์, เกิดประโยชน์ เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน, การได้ ทำกิจกรรมร่วมกันจะมีส่วนช่วยลดอาการซึมเศร้าได้ ดังมีตัวอย่างการสัมภาษณ์บางส่วนดังนี้

“...เอกชนน่าจะทำ แต่ว่าก็ต้องราคาไม่สูงเกินไป เนื่องจากเดี๋ยวจะกลายเป็นเฉพาะคน รวยได้ใช้จริงๆ ก็เคยอยู่ในความคิด เป็นจริงได้แจ้วเลยแหละ แต่เมืองไทยอาจจะไม่เพอร์เฟกเหมือน อย่างที่อยากจะทำให้เป็น เนื่องจากประเทศไทยด้วยทรัพยากร เงิน หรือคนอาจจะยังไม่พร้อมขนาดนั้น ตามที่คิดอยากให้เป็น แต่จริงๆ แล้วเมืองไทยก็มีฐานอยู่แล้วนะ อย่างในแต่ละหน่วยงานหลายหน่วยงาน ก็มีเป็นชมรมผู้สูงอายุ...” (ผู้สูงอายุหญิง อายุ 59 ปี, ค้าขาย)

“...อ้อดี คนแก่อะให้เค้าไปช่วยคิดช่วยอะไรมันดี เพราะเค้ามีเรื่องของประสบการณ์เอา ไปเป็นข้อคิดได้ อยู่บ้านเฉยๆ มันก็เกิดซึมเศร้าได้ การอยู่ร่วมกันทำให้เราคิดว่าอ้อ เรามีประโยชน์นี้ หว่า โรคซึมเศร้าก็หายไป...” (ผู้สูงอายุชาย อายุ 60-69 ปี, ค้าขาย)

“...ควรจะมีของ กทม. มันน่ามีต่างประเทศเค้าก็มีกันแล้ว มันน่าจะต้องมีเพราะต่อไป ผู้สูงอายุจะเยอะ และสังคมก็เป็นแบบคิงริน ก็จะถูกทอดทิ้งกันเยอะ...” (ผู้สูงอายุชาย อายุ 60-69 ปี, ธุรกิจ ค้าขาย)

“...อย่างอาชีพอาจารย์เนี่ยยิ่งแก่ก็ยิ่งเป็นที่ต้องการยิ่งประสบการณ์เยอะยิ่งเป็นที่ต้องการ ให้เป็นที่ปรึกษา แต่อย่างชาวบ้านๆ หน่อยที่ไปทำมาค้าขายไม่ไหว หรือเค้าไม่จ้างต่อแล้ว ยิ่งไม่ทำ อะไรมันจะยิ่งเสื่อมไป เนี่ยจริงๆ น่าสนใจเพราะส่วนนี้ น่าจะเหงา...” (ผู้สูงอายุหญิง อายุ 60-69 ปี, ข้าราชการ อาจารย์)

“...ดี น่าสนใจ แต่ในกรณีของคุณแม่เนี่ยช่วงนี้ก็ไม่ค่อยว่างต้องพาคุณพ่อไป รพ. ไปตั้งแต่ เข้ากลั้มมาก็เย็น ก็ไม่ค่อยว่าง แต่ก็มึ้นวันว่างอยู่ ถ้ามีก็ดี...” (ผู้สูงอายุหญิง อายุ 60-69 ปี, แม่บ้าน)

“...ดูส่วนตัวอาจจะไม่ค่อยชอบเข้าสมาคมนะ แต่ชอบนั่งดูเค้า ดูเป็นคนสั้น โคมัย แต่จริงๆ มีแบบนี้ก็ดีนะ ก็ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน...” (ผู้สูงอายุชาย อายุ 70-79 ปี, ค้าขาย)

และมุมมองด้านที่ไม่สนใจ Aging community club จากการสัมภาษณ์มีผู้สูงอายุ 2 คน จาก 30 คน ให้เหตุผลเนื่องจาก ความเจ็บป่วยทางกาย และการรักสันโดษ จากบทสัมภาษณ์

“...ป่าไม่สนใจหรอก แค่เดินยังเดินไม่สะดวกเลย ยังต้องใช้ไม้เท้า...” (ผู้สูงอายุหญิง อายุ 60 ปี, รับจ้าง)

“...ไม่ชอบกิจกรรมนันทนาการ ไม่ชอบคนเยอะๆ ปกติอยู่บ้านก็มีอะไรทำเยอะไม่ค่อยว่างอยู่แล้ว ไม่น่าจะไม่สนใจ อยู่บ้านก็มีอะไรให้ทำอยู่แล้ว..” (ผู้สูงอายุหญิง อายุ 60-69 ปี, ค้าขาย)

ความสนใจในกิจกรรมประเภทต่างๆ หรือกิจกรรมประเภทต่างๆ ที่ต้องการให้มีใน Aging community club

จากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับความสนใจในกิจกรรมประเภทต่างๆ ใน Aging community club ของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ตามความต้องการของผู้สูงอายุ (บังอร ธรรมศิริ, 2549) มีข้อค้นพบดังนี้

- ความต้องการทางด้านร่างกาย เป็นความต้องการขั้นพื้นฐาน และเรื่องสุขภาพ เช่น กิจกรรมการออกกำลังกาย, กิจกรรมการให้ความรู้เรื่องสุขภาพ, การรับประทานที่เหมาะสม/ โภชนาการ/ เรื่องโรค, พยาบาลตรวจสุขภาพ, เกมที่เกี่ยวกับลึบสมอง ป้องกันอัลไซเมอร์ เช่น ไฟป็อก ไฟตอง เปิดเกมจับคู่

“...กิจกรรมการออกกำลังกาย การให้ความรู้โภชนาการอันนี้ดีมาก...” (ผู้สูงอายุชายอายุ 70-79 ปี, เจ้าของธุรกิจ ค้าขาย)

“...ออกกำลังกาย ร้องเพลง เกมฝึกสมองบ้างอะไรบ้าง แต่ที่สำคัญจะต้องมีส่วนที่เป็นพยาบาลให้เค้าช่วยนะ บางครั้งผู้สูงวัยเค้าจะง่ายมากที่จะเกิดอาการขึ้นมา และถ้าเค้าไม่ทันก็จะแยะ การออกกำลังกายที่เข้าน้ำมันก็ต้องเป็นแบบวอร์มมากกว่าที่จะเป็น hard สมควรมี เกี่ยวการให้ความรู้เรื่องโภชนาการก็สำคัญ...” (ผู้สูงอายุชาย อายุ 60-69 ปี, ค้าขาย)

“...ออกกำลังกาย สุขภาพ โยคะ แอโรบิก ต้องไม่แรงเกินไป ออกกำลังกายในน้ำ พวกสุขภาพอันดับ 1 ไฟป็อก ไฟตอง พวกพัฒนาสมองหมากรุก ฝึกสมอง สมองไม่ค่อยเสื่อม...” (ผู้สูงอายุหญิง อายุ 60-69 ปี, พนักงานบริษัทเอกชน)

“...อาจจะมียุ้เกมสำหรับผู้สูงอายุ เกมช่วยความจำ ออกกำลังกาย แต่เอาแบบไม่ต้องเร็วเกินไป...” (ผู้สูงอายุหญิง อายุ 60-69 ปี, ค้าขาย)

“...การออกกำลังกายแบบยืดเส้นยืดสาย เกมลึบสมองแต่ก็ต้องไม่ยากเกินไป เพราะตอนนี้ก็ว่างๆก็นั่งเล่นเกมในโทรศัพท์ ให้ความรู้ด้านโรค...” (ผู้สูงอายุหญิง อายุ 60-69 ปี, แม่บ้าน)

“...ออกกำลังกาย ปั่นจักรยานอยู่กับที่ มีคนมาสอนเรื่องสุขภาพ การทานอาหารก็ดีนะ...” (ผู้สูงอายุชาย อายุ 70-79 ปี, รับจ้าง)

- ความต้องการทางด้านจิตใจ ผู้สูงอายุต้องการความรัก การดูแลเอาใจใส่ การยอมรับนับถือ การเข้าใจ การเห็นอกเห็นใจและการให้อภัย เช่น บุคคลที่ให้ความรู้ต้องเป็นผู้ชำนาญการ, พนักงานต้องได้รับการฝึกอบรม/ พนักงานต้องมีความเต็มใจ, พืชกร/ แบ่งปันความรู้และประสบการณ์

“...แลกเปลี่ยนความรู้กัน อยากเป็นวิทยากร มีความรู้อะไรก็มาแชร์กัน มีความสุขให้เพลิดเพลิน ผมชอบทำกับข้าวทำกับข้าวเก่งเนี่ยก็มีทำมาแบ่งเพื่อนมันทำให้เราไม่เหงาไม่เบื่อ แบ่งปัน...” (ผู้สูงอายุชายอายุ 70-79 ปี, เจ้าของธุรกิจ ค้าขาย)

“...ที่สำคัญผู้ที่จะให้ความรู้พวกนี้ต้องเป็นผู้ชำนาญการ โดยตรง เช่นนักโภชนาการเคยพยาบาล ไม่ใช่ทำให้กันเองมันเพี้ยนหมด บุคคลากรที่นั่นก็ต้องได้รับการเทรน และก่อนทำกิจกรรมก็ต้องมีการตรวจสอบสภาพก่อน...” (ผู้สูงอายุชาย อายุ 60-69 ปี, ค้าขาย)

- ความต้องการทางด้านสังคม ผู้สูงอายุยังต้องการมีกิจกรรมทางสังคม การพบปะเพื่อน เช่น กิจกรรมเพื่อสังคม สอนให้ความรู้เด็ก/รณรงค์เพื่อสังคม, ชมรมร้องพระ/ชมรมของสะสม, การร้องเพลง/ คาราโอเกะ, วาดภาพ ระบายสี, กิจกรรมนาฏศิลป์ เป็นต้น

“...ชมรมของสะสมก็ดีผมชอบสะสมจานกินข้าว สะสมเหล้า ก็มีความสุขมาแบ่งปันกันดู...” (ผู้สูงอายุชายอายุ 70-79 ปี, เจ้าของธุรกิจ ค้าขาย)

“...กิจกรรมจริงๆ ความสนใจคือเราอยากใช้ประสบการณ์ที่เรายังมีอยู่เนี่ยอยากแบ่งปันความรู้...” (ผู้สูงอายุหญิง อายุ 60-69 ปี, ข้าราชการ อาจารย์)

“...คาราโอเกะอันนี้ไม่มีไม่ได้เลย...” (ผู้สูงอายุหญิง อายุ 60-69 ปี, ค้าขาย)

“...คาราโอเกะ ดีมากอันนี้สนุก...” (ผู้สูงอายุหญิง อายุ 60-69 ปี, แม่บ้าน)

- ความต้องการทางด้านเศรษฐกิจ เช่น การตั้งสหกรณ์เพื่อ ซื้อ ขาย แลกเปลี่ยน งานฝีมือที่ทำขึ้นกันในกลุ่ม

“...ที่ผมไปเห็นเมืองนอกมาอันนี้ก็ดี อย่างบางคนชอบวาดภาพ เขียนภาพ ก็ตั้งสหกรณ์ แลกเปลี่ยนเขียนภาพขายกันเอง สนุกๆ แต่ไม่ได้จะเป็นอาชีพจริงจังนะ ก็มีความสุข...” (ผู้สูงอายุชาย อายุ 70-79 ปี, เจ้าของธุรกิจ ค้าขาย)

“...พวกอาชีพเสริมไม่ตอบโจทย์เพราะวัยนี้แล้วหมดเวลากว่าที่จะเรียนรู้ อาจมีการทำเชรามิครวมตัวกัน แลกเปลี่ยนขายกันเองแบบนี้ น่าจะ ได้ก็ดีเหมือนกัน ทำของสวยๆ งาม พวกแก้ว ทำสหกรณ์มาขายกันเองก็น่าจะสนุกดีเหมือนกัน...” (ผู้สูงอายุหญิง อายุ 60-69 ปี, พนักงานบริษัทเอกชน)

- กิจกรรมตามความสนใจอื่นๆ เช่น การให้ความรู้การใช้คอมพิวเตอร์ การใช้โทรศัพท์รุ่นใหม่, การสอนทำอาหาร, การสอนงานฝีมือ/ หัตถกรรม/ จัดดอกไม้/ ถักนิตติ้ง, นวดผ่อนคลาย

“...งานประดิษฐ์ เย็บปักถักร้อย เสริมความรู้ IT มือถือใหม่ๆ โปรแกรมใหม่ การสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต การใช้ฐานข้อมูล...” (ผู้สูงอายุหญิง อายุ 60-69 ปี, พนักงานบริษัทเอกชน)

“...ทำประดิษฐ์ของเล็กๆ น้อยๆ สวยๆ งามๆ ทำให้ลูกให้หลาน ทำกับข้าวแบบสวยๆ งามๆ มาทำให้ลูกให้ หลานกิน ทำขนมเล็กๆ น้อยๆ อบนุ่นนี้ แล้วซื้อเครื่องมาทำเองที่บ้านได้ ทำของ ตั้งโชว์ที่บ้าน ให้ความรู้ปลูกผักกระถางที่บ้าน ให้ความรู้เรื่องคอมพิวเตอร์อยากหัด เล่นอินเทอร์เน็ต นั่งทำจัด โต๊ะรับแขก สอนทำเล็บสวยๆ...” (ผู้สูงอายุหญิง อายุ 60-69 ปี, ค้าขาย)

“...กิจกรรมสอนความรู้คอมพิวเตอร์อันนี้จะดีมาก การเรียนภาษา...” (ผู้สูงอายุหญิง อายุ 60-69 ปี, ค้าขาย)

“...สอนถักโครเชลายใหม่ๆ ทำกับข้าว ทำอาหารเมนูใหม่ๆ...” (ผู้สูงอายุหญิง อายุ 60-69 ปี, แม่บ้าน)

“...การสอนทำกับข้าวให้ลูกให้หลานกิน จัดดอกไม้ กิจกรรมที่ไปใช้กับที่บ้านได้ ปลูก ผัก...” (ผู้สูงอายุหญิง อายุ 60-69 ปี, ค้าขาย)

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาความต้องการของกิจกรรมของผู้สูงอายุใน Aging community club โดยประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ผู้สูงอายุ ชาย และหญิง ที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Non-Probability Sampling) ด้วยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 30 ตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interviews) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลและนำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยใช้แนวคิดและทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องมาประกอบและเชื่อมโยงความสัมพันธ์ในแต่ละส่วน ซึ่งสามารถสรุปผลวิจัยได้ดังนี้

5.1 สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์ในส่วนของมุมมอง และความคิดเห็นต่อ Aging community club พบว่า ส่วนมุมมองด้านที่เป็นบวก ที่ให้ความสนใจและต้องการ Aging community club ผู้สูงอายุในกลุ่มนี้มีแรงจูงใจ และความต้องการในระดับสูงขึ้นไปตามของทฤษฎีมาสโลว์ (Maslow's hierarchy of human needs) คือ ความต้องการด้านสังคม (Social needs) หรือความต้องการความรัก และการยอมรับ (Love and belongingness needs) ความต้องการทั้งในแง่ของการให้ และการได้รับซึ่งความรักความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ ความต้องการให้ได้รับการยอมรับ เป็นต้น ความต้องการการยกย่อง (Esteem needs) ซึ่งเป็นความต้องการการยกย่องส่วนตัว (Self-esteem) ความนับถือ (Recognition) และสถานะ (Status) จากสังคม ตลอดจนเป็นความพยายามที่จะให้มีความสัมพันธ์ระดับสูงกับบุคคลอื่น เช่น ความต้องการให้ได้รับการเคารพนับถือ ความสำเร็จ ความรู้ ศักดิ์ศรี ความสามารถ สถานะที่ดีในสังคม และมีชื่อเสียงในสังคม

จากกิจกรรมที่จำแนกออกมาได้จากการสัมภาษณ์ (Categorize Information) กลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่บริเวณกรุงเทพมหานคร พอสรุปได้ดังนี้

ความต้องการทางด้านจิตใจ ผู้สูงอายุต้องการดูแลเอาใจใส่ การยอมรับนับถือ การเข้าใจ เช่น การให้ความสำคัญของพนักงาน/ผู้ให้บริการใน Aging community club ต้องเป็นผู้มีความเอาใจใส่ มีใจรักในการบริการ มีความรู้ได้รับการอบรมที่ดี เช่นเดียวกับงานวิจัยของ อรุณพร พิทักษ์ (2553), บัณฑิต ว่องไว (2557), ปริญญาถักขม ตระกูลตั้งจิตรา (2558)

ความต้องการทางด้านสังคม ผู้สูงอายุต้องการมีกิจกรรมทางสังคม เช่น การพบปะเพื่อน กิจกรรมออกกำลังกาย กิจกรรมตามอัธยาศัย เช่นเดียวกับงานวิจัยของ อรุณพร พิทักษ์ (2553), บัณฑิต ว่องไว (2557), ปริญญาถักขม ตระกูลตั้งจิตรา (2558)

ความต้องการทางด้านเศรษฐกิจ พบว่าในการศึกษาของ บัณฑิต ว่องไว (2557) ผู้สูงอายุให้ความสนใจอยู่ในระดับปานกลาง ในด้านการพัฒนาด้านอาชีพเสริม ประเด็นการจัดอบรมให้ความรู้ ในการส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสมกับช่วงวัยเพื่อให้เกิดรายได้เสริม ซึ่งแตกต่างจากงานวิจัยนี้ที่ผู้สูงอายุ ไม่ให้ความสำคัญกับการหากิจกรรมเพื่อก่อให้เกิดรายได้ ซึ่งทำให้เห็นว่าปัจจัยของสังคมต่างจังหวัด และกรุงเทพมหานคร ส่งผลต่อความต้องการทางด้านเศรษฐศาสตร์ของผู้สูงอายุที่ต่างกัน

นอกจากในส่วนของด้านโปรแกรมการจัดกิจกรรมนันทนาการที่ผู้สูงอายุได้ให้ความสนใจแล้ว ผู้สูงอายุยังให้ความสำคัญถึงสภาพแวดล้อม สถานที่ และบุคลากร เจ้าหน้าที่ในการดำเนินการ จัดกิจกรรมนันทนาการผู้สูงอายุอีกด้วย เช่นเดียวกับงานวิจัยของ วชรินทร์ เสมามอญ (2556), บัณฑิต ว่องไว (2557)

กลุ่มคนที่ไม่เห็นด้วยหรือไม่ต้องการ Aging community club เนื่องจากยังมีความต้องการ ในส่วนของความต้องการขั้นที่ 1 ของความต้องการตามทฤษฎีมาสโลว์ (Maslow's hierarchy of human needs) อยู่ คือ ความต้องการของร่างกาย (Physiological needs) เป็นความต้องการพื้นฐานเพื่อความอยู่รอดของชีวิต ดังนั้น เมื่อความต้องการในขั้นที่ 1 ยังไม่พร้อม จึงเป็นไปได้ที่จะยังไม่มีความต้องการในขั้นที่สูงขึ้นไป ตามทฤษฎีแรงจูงใจของ มาสโลว์ (Maslow's General Theory of Human & Motivation) โดยมาสโลว์ ได้อธิบายถึงความต้องการของมนุษย์ ซึ่งมีลักษณะเป็นลำดับขั้นจากต่ำไปหาสูง (Hierarchy & Needs)

1. มนุษย์มีความต้องการ ความต้องการมีอยู่เสมอ และไม่มีที่สิ้นสุด แต่สิ่งที่มนุษย์ต้องการนั้นขึ้นอยู่กับว่าเรามีสิ่งนั้นอยู่แล้วหรือยังขาด ที่ความต้องการใดได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการอื่นจะเข้ามาแทนที่ กระบวนการนี้ไม่มีที่สิ้นสุดและจะเริ่มตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย

2. ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่เป็นสิ่งจูงใจของพฤติกรรมอีกต่อไป ความต้องการที่ไม่ได้รับการตอบสนองเท่านั้นที่เป็นแรงจูงใจของพฤติกรรม

3. ความต้องการของมนุษย์มีลำดับขั้นความสำคัญ กล่าวคือ เมื่อความต้องการระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการระดับสูงก็จะมีการเรียกร้องให้มีการตอบสนองทันที และตรงกับ

ทฤษฎีความต้องการของผู้สูงอายุ (บั้งอร ธรรมศิริ, 2549) นั่นก็คือ ความต้องการทางด้านร่างกาย เป็นความต้องการขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ความต้องการอาหาร การขับถ่าย การพักผ่อนนอนหลับ การมีที่อยู่อาศัยที่ปลอดภัย การมีเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มที่เหมาะสมตามฤดูกาล และต้องการการรักษาพยาบาลเมื่อเจ็บป่วย

5.2 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการศึกษาความต้องการของกิจกรรมของผู้สูงอายุใน Aging community club ทางผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะ ซึ่งได้รวบรวมข้อมูลกิจกรรมที่เป็นที่ต้องการของผู้สูงอายุ รวมถึงประเด็นเพิ่มเติมที่ได้จากสัมภาษณ์ เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณา และเตรียมความพร้อมสำหรับธุรกิจ Aging community club สำหรับผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร แก่ผู้ประกอบการ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต่อไป ดังนี้

1. ควรคำนึงถึงเรื่องราคาค่าบริการเพื่อให้การเข้าถึงของผู้สูงอายุไม่เป็นเพียงแต่คนมีฐานะดีที่สามารถเข้าถึงได้เท่านั้น
2. ผู้สูงอายุให้ความสนใจถึงบุคคลากร ซึ่งต้องเป็นผู้ที่ได้รับการอบรม เป็นผู้เชี่ยวชาญ ในกิจกรรมต่างๆ รวมถึงเป็นผู้ที่มีจิตใจรักการบริการ และมีความเต็มใจในการบริการ
3. ควรมีสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับฝาก หรือดูแลสัตว์เลี้ยงสำหรับผู้สูงอายุที่นำสัตว์เลี้ยงไปด้วย
4. ควรมีสถานที่อำนวยความสะดวก เช่น สถานที่สำหรับให้พักผ่อน หรือนอนหลับ ระหว่างวันสำหรับผู้สูงอายุ รวมถึงร้านสะดวกซื้อ ร้านอาหาร ร้านกาแฟ เป็นต้น
5. สำหรับกิจกรรมหลัก ที่ผู้สูงอายุให้ความสนใจ และต้องการใน Aging community club ได้แก่ กิจกรรมการออกกำลังกายซึ่งต้องเป็นการออกกำลังกายที่เข้ากับผู้สูงอายุ, เวทีในการแบ่งปัน ความรู้ประสบการณ์, กิจกรรมการให้ความรู้เรื่องสุขภาพ/โภชนาการ, กิจกรรมการให้ความรู้ด้าน IT/การใช้ Smart phone, กิจกรรมนันทนาการตามความสนใจ เช่น ดิลาส ร้องเพลง วาดรูป ระบายสี, การให้ความรู้ ด้านการฝีมือ การทำอาหาร, เกมสับบริหารสมอง ช่วยเรื่องความจำ ป้องกัน อัลไซเมอร์, ชมรมต่างๆ ตามความสนใจ เช่น การส่อง/สะสมพระ, ของสะสม, การดูดวง เป็นต้น

5.3 ข้อจำกัดในการทำวิจัย และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากการวิจัยครั้งนี้มีข้อจำกัดในการทำวิจัย และผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. เนื่องจากงานวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Non-Probability Sampling) ด้วยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีขนาดกลุ่มตัวอย่างที่จำกัด จึงไม่สามารถเป็นตัวแทนประชากรของผู้สูงอายุทั้งหมดในกรุงเทพมหานคร ดังนั้นงานวิจัยในครั้งถัดไปควรที่เพิ่มขนาดกลุ่มตัวอย่างให้ใหญ่มากขึ้นเป็นเชิงปริมาณ เพื่อใช้เป็นตัวแทนประชากรของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร

2. เนื่องจากงานวิจัยในครั้งนี้ สนใจศึกษาถึงความคิดเห็น และความต้องการการจัดกิจกรรมภายใน Aging Community club ของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร งานวิจัยในครั้งถัดไปควรศึกษาถึงประเด็นอื่นๆ เพิ่มเติม เช่น ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมใน Aging Community club เช่น ราคาสมาชิก, ความสะดวกในการเดินทาง, ระยะทางจากบ้านไป Aging Community club, สิ่งแวดล้อมภายใน Aging Community club, การบริการ, พนักงาน ผู้ให้บริการใน Aging Community club เป็นต้น เพื่อครอบคลุมประโยชน์ให้แก่ผู้ประกอบการที่ต้องการเปิด Aging Community club ในการเลือกจัดกิจกรรม และตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุอย่างแท้จริง

บรรณานุกรม

- กนกแก้ว ธีรบำรุง. (2558). *แผนธุรกิจบริษัทออแกไนเซอร์ประเภทกิจการเพื่อสังคม (Chor-Lam-Duan)*. ม.ป.ท.
- บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนไทยพาณิชย์ จำกัด. (2557). *ธุรกิจบริการผู้สูงอายุ...กับโอกาสของผู้ประกอบการไทย*. เข้าถึงได้จาก <https://www.scbeic.com/th/detail/product/556>.
- บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนไทยพาณิชย์ จำกัด. (2559). *ส่องธุรกิจ SME นำจับตา ตลาดผู้สูงอายุ (Aging Society)*. เข้าถึงได้จาก https://scbsme.scb.co.th/sme-inspiration-detail/SCB_Aging.
- บัณฑิต ว่องไว. (2557). *การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์กลุ่มผู้สูงอายุ ตำบลป่าคอก จังหวัดภูเก็ต. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการ การพัฒนาชนบทที่ยั่งยืน ครั้งที่ 4 เรื่อง Rethink: Social Development for Sustainability in ASEAN Community*. ภูเก็ต.
- ผู้จัดการออนไลน์. (2559). *ตลาดคนสูงอายุเบ่งบาน-ธุรกิจเบนเข็มจับ “กำลังซื้อสูง”*. เข้าถึงได้จาก <http://www.manager.co.th/Home/ViewNews.aspx?NewsID=9590000011782>.
- โพสต์ทูเดย์ออนไลน์. (2560). *ผู้สูงอายุไทยรุ่นใหม่มีเงิน-กำลังซื้อสูง*. เข้าถึงได้จาก <http://www.posttoday.com/biz/news/490737>.
- ศศิพัฒน์ ยอดเพชร. (2553). *การดูแลแบบบูรณาการ: ความหมายและกรอบแนวคิด*. กรุงเทพฯ: ส.เอเชียเพรส (1989) จำกัด.
- สถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๊งภากรณ์. (2559). *เศรษฐกิจไทยในสังคมชราภาพ: บริบทใหม่ต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจและความเหลื่อมล้ำทางรายได้*. เข้าถึงได้จาก <https://www.pier.or.th/?abridged=เศรษฐกิจไทยในสังคมชรา>.
- สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2557). *ประชากรสูงอายุไทย: ปัจจุบันถึงอนาคต*. เข้าถึงได้จาก https://www.m-society.go.th/article_attach/13225/17347.pdf.
- Arayavechkit, T., Manprasert, S. and Pinthong, J. (2015). *Intertwining Inequality and Labor Market under the New Normal*. PIER Discussion Paper 06/2015.
- Ariyasajakorn, D. and S. Manprasert. (2014). “Macroeconomic Impacts of the Aging Economy in Thailand.” *Journal of Demography* 40 (2): 67 – 92.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Bisonyabut, N. (2013). *Some Observations on the Structural Transformation, Development Path and the Middle-Income Trap*. TDRI Working Paper.
- Brand Buffet. (2559). *ลี้่วงลึกลึกลาดผู้สูงอายุ ยิ่งใหญ่ มหาศาล และเป็นนักช้อปตัวยง !*. เข้าถึงได้จาก <https://www.brandbuffet.in.th/2016/08/aging-population-market-trends/>.
- Douglas, A. Hershey, & John, C. Mowen. (2004). Psychological Determinants of Financial Preparedness for Retirement. *The Gerontologist*, 40(6), 687–697.
- Thai SMEs Center. (2559). *5 ธุรกิจเริ่มต้นง่ายๆ รองรับ สังคมสูงอายุ*. เข้าถึงได้จาก <http://www.thaismescenter.com/5-ธุรกิจเริ่มต้นง่ายๆ-รองรับ-สังคมสูงอายุ/>.

ภาคผนวก ก

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง

ความต้องการของผู้สูงอายุในการจัดกิจกรรมใน Aging Community Club

Aging Community club หมายถึง คลับของชุมชนผู้สูงอายุ ที่มีการรวมตัวของกิจกรรม นันทนาการที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุไว้รวมบนพื้นที่เดียวกัน ออกแบบเพื่อให้ความสะดวกแก่ผู้บริโภคนำชี้แจง ในการตอบแบบสอบถามประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 คำถามด้านประชากรศาสตร์และข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินชีวิต/ไลฟ์สไตล์และกิจกรรมที่ทำในแต่ละวัน

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อ Aging Community club

แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการทำสารนิพนธ์ (Thematic Paper) ของนักศึกษาปริญญาโท สาขาการจัดการธุรกิจวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล ผู้วิจัยใคร่ขอความอนุเคราะห์ในการกรอกแบบสอบถาม โดยข้อมูลที่ท่านได้ตอบในแบบสอบถามนี้จะถูกเก็บเป็นความลับเพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น

ผู้วิจัยขอขอบคุณที่ท่านได้สละเวลาในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างสูง

ส่วนที่ 1 คำถามด้านประชากรศาสตร์และข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง ให้ผู้ตอบแบบสอบถามทำเครื่องหมาย (/) ลงในตรงกับความจริง หรือเติมคำ/ ข้อความลงในช่องว่างให้สมบูรณ์

1. ที่พักอาศัยในปัจจุบัน

☐ 1) กรุงเทพมหานคร	☐ 2) ปริมณฑล
☐ 3) กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล	☐ 4) นอกเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล

2. เพศ

☐ 1) ชาย	☐ 2) หญิง	☐ 3) เพศทางเลือก

3. อายุ
- 1) น้อยกว่า 50 ปี 2) 50-59 ปี 3) 60-69 ปี
 4) 70-79 ปี 5) 80-89 ปี 6) 90 ปี ขึ้นไป
4. สถานภาพ
- 1) โสด 2) สมรส 3) หย่าร้าง 4) ม่าย
5. ที่อยู่อาศัย
- 1) บ้าน 2) อาคารชุด 3) อาคารสงเคราะห์ (แฟลต)
6. ท่านพักอยู่กับใคร
- 1) พักอยู่กับลูกหลาน 2) พักอยู่กับเพื่อน
 3) พักอยู่กับญาติ 4) พักอาศัยอยู่ตามลำพัง/คู่สมรส
7. จำนวนสมาชิกในครอบครัว
- 1) 1-3 คน 2) 4-5 คน
 3) 6-8 คน 4) มากกว่า 8 คน
8. ระดับการศึกษา
- 1) ไม่ได้เรียนหนังสือ 2) ประถมศึกษา/เทียบเท่า
 3) มัธยมต้น/เทียบเท่า 4) มัธยมปลาย/เทียบเท่า
 5) อนุปริญญา 6)ปริญญาตรี
 7) ปริญญาโท 8) สูงกว่าปริญญาโท
9. ปัจจุบันท่านได้รายได้จากแหล่งใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 1) เงินบำนาญ 2) เงินสวัสดิการผู้สูงอายุจากภาครัฐ
 3) เงินจากการประกอบอาชีพ 4) ลูก หลาน/คนในครอบครัว

10. รายได้ต่อเดือน

☐ 1) ต่ำกว่า 10,000 บาท	☐ 2) 10,001-20,000 บาท
☐ 3) 20,001-30,000 บาท	☐ 4) 30,001-40,000 บาท
☐ 5) 40,001-50,000 บาท	☐ 6) มากกว่า 50,000 บาท

11. รายได้ต่อครัวเรือนต่อเดือน

☐ 1) ต่ำกว่า 10,000 บาท	☐ 2) 10,001-20,000 บาท
☐ 3) 20,001-30,000 บาท	☐ 4) 30,001-40,000 บาท
☐ 5) 40,001-50,000 บาท	☐ 6) 50,001-60,000 บาท
☐ 7) 60,001-70,000 บาท	☐ 8) 70,001-80,000 บาท
☐ 9) 90,001-100,000 บาท	☐ 10) 100,001-200,000 บาท
☐ 11) มากกว่า 200,000 บาท	

12. ปัจจุบันท่านมีค่าใช้จ่ายในส่วนใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) ค่าปัจจัย 4 ในการดำเนินชีวิต (อาหาร ที่อยู่อาศัย เรื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค)
- 2) ค่าสาธารณูปโภค (ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าโทรศัพท์)
- 3) ค่าเล่าเรียนบุตร หลาน
- 4) ค่ารักษาพยาบาล และการดูแลสุขภาพ
- 5) ค่างานสังคม ต่างๆ (เช่น งานบวช งานแต่งงาน เป็นต้น)

13. อาชีพเดิมของท่าน

☐ 1) ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	☐ 2) ธุรกิจ/ค้าขาย
☐ 3) พนักงานบริษัทเอกชน	☐ 4) รับจ้างทั่วไป
☐ 5) พ่อบ้าน/แม่บ้าน	

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินชีวิต/ไลฟ์สไตล์และกิจกรรมที่ทำในแต่ละวัน

คำชี้แจง ให้ผู้ตอบแบบสอบถามทำเครื่องหมาย (/) ลงในตรงกับความจริง หรือเติมคำ / ข้อความลงในช่องว่างให้สมบูรณ์

1. กิจกรรมในชีวิตประจำวันทำสิ่งใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1) ปลูกต้นไม้	☐ 2) เลี้ยงลูก หลาน
☐ 3) ดูแลบ้าน/ทำความสะอาดบ้าน	☐ 4) ทำอาหาร
☐ 5) ไปวัด/ปฏิบัติธรรม	☐ 6) ออกกำลังกาย
☐ 7) ไม่ได้ทำ	

2. ท่านเคยร่วมเข้ากิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุหรือไม่ (หากเคยตอบข้อ 3 และข้อ 4)

☐ 1) เคย	☐ 2) ไม่เคย
---------------------------------	------------------------------------

3. กิจกรรมนันทนาการที่เข้าร่วมคือ

.....

4. ท่านชอบกิจกรรมนันทนาการที่ร่วมหรือไม่ (เพราะอะไรตอบใน อื่นๆ)

☐ 1) ชอบ	☐ 2) ไม่ชอบ
☐ 3) อื่นๆ	

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อ Aging Community club

คำชี้แจง ให้ผู้ตอบแบบสอบถามทำเครื่องหมาย (/) ลงในตรงกับความจริง หรือเติมคำ / ข้อความลงในช่องว่างให้สมบูรณ์

Aging Community club หมายถึง คลับของชุมชนผู้สูงอายุ ที่มีการรวมตัวของกิจกรรมนันทนาการที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุไว้รวมบนพื้นที่เดียวกัน ออกแบบเพื่อความสะดวกแก่ผู้บริโภคนำให้งานวิจัยนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ จำเป็นต้องมีการสัมภาษณ์เชิงลึกเพิ่มเติมเกี่ยวกับความคิดเห็น และความต้องการของกิจกรรมต่างๆใน Aging Community club จึงใคร่ขอความกรุณาท่านผู้ทำแบบสอบถามโปรดให้เบอร์โทรติดต่อ และชื่อ (ที่สะดวกให้เรียก) สำหรับให้ผู้วิจัยติดต่อกลับเพื่อสอบถามเพิ่มเติม

1. ท่านคิดว่าเข้าใจคำว่า Aging Community club หรือไม่

1) เข้าใจ 2) ไม่เข้าใจ 3) ไม่แน่ใจ

2. ชื่อ (ที่สะดวกให้เรียก)

.....

3. หมายเลขโทรศัพท์

.....

4. วัน และเวลาที่สะดวกต่อการโทรติดต่อเพื่อสัมภาษณ์ (ใช้เวลา 10-20 นาที)

.....

5. ข้อเสนอแนะ

.....